Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 153 (6265)

9 АВГУСТ

ЧОРШАНБА

1978 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

САМАРАДОРЛИК ва сифат беш йиллигининг учинчи йилида сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун қизғин кураш олиб бораётган «Қизил Ўзбекистон» колхози аъзолари шу кеча-кундузда кечки сабзавот экинлари парваришини кучайтирмоқдалар. Дала ишлари ҳар томонлама пухта ташкил этилган айрим илғор бригада сабзаводкорлари эса дастлабки ғалабаларни қўлга киритмоқдалар. Жумладан, тажрибали деҳқон Турғунбой Ўтенов бошчилик қилаётган 1-бригада сабзавоткорлари колхоздагина эмас, ҳатто Орджоникидзе районида биринчилар қатори йиллик планни муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар.

Ғолиб бригада аъзолари шу кунгача йиллик планда белгиланган 753 тонна ўрнига 757 тонна сифатли сабзавот маҳсулотлари топширдилар. Ҳозирнинг ўзидаёқ экинларнинг ўртача ҳосилдорлиги 200 центнерданга тўғри келаётир.

Дастлабки ютуқни қўлга киритишда Турсунбой Жуманов бошлиқ звено коллективи қўшган ҳисса, айниқса, салмоқли бўлди. Шунингдек, Санобар Фозилова, Тожибой Рисқулов, Инобат Тўйчиева, Адҳам Каримовлар сингари актив колхозчилар ҳам йиллик планни муддатидан илгари бажаришда жонбозлик кўрсатишяпти.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларидан руҳланган илғор бригада аъзолари йил охиригача давлатга сотилган жами маҳсулот ҳажмини 1500 тоннага етказишга, ҳосилдорликни эса камида 390 центнергача кўтариб, зарбдор йилда икки йиллик планни бажаришга аҳд қилдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

БАРЧА РЕЗЕРВЛАРДАН ФОЙДАЛАНАЙЛИК

АНДИЖОН, 7 август (ЎзТАГ). Андижон область партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг якунлари ҳамда область коммунистлари, барча меҳнаткашларининг Марказий Комитет Пленуми қароридан ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида»ги докладидан келиб чиқадиган вазифалари муҳокама этилди. Область партия комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев доклад қилди.

Докладчи ва музокараларда сўзга чиққан Москва район партия комитетининг биринчи секретари Н. Турсунов, Марҳамат район партия комитетининг биринчи секретари Б. Расулов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Х. Қодиров, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозининг бригадири А. Солиев, СоюзНИХИ Андижон филиалининг директори А. Маҳмудов, Пахтаобод районидаги «Маданият» совхозининг сут соғувчиси С. Мустафина ва бошқалар шуни таъкидлаб ўтдиларки, ўтган ўн йиллик ичида область қишлоқ хўжалигининг самарадорлиги анча оширилди. Шу давр мобайнида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг ялпи маҳсулоти икки баравар кўпайди, қишлоқ меҳнаткашларининг даромадлари ошди, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланди.

Шу нарса эътиборга сазоворки, деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга асосан ҳосилдорликни ошириш туфайли эришилди. Масалан, саккизинчи беш йилликда пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги гектарига 25,8 центнердан тўғри келган бўлса, 1977 йилга келиб бу ҳосилдорлик 34 центнерга етди. Шу йиллар ичида дон тайёрлаш ҳажми 3,8 баравар, сабзавот ва полиз маҳсулотлари тайёрлаш икки ярим баравар ошди. Чорвачиликни ривожлантиришда ҳам ижобий силжишлар содир бўлди. Ҳар йили етиштириладиган гўшт қарийб икки баравар ошди, сут етиштириш кўпайиб 23,1 минг тоннадан 67,4 минг тоннага, тухум етиштириш 3,7 миллион донадан 34 миллион донага етди. Эндиликда бу тармоқ муттасил фойда келтираётган тармоқ бўлиб қолди.

Мана шу муваффақиятларнинг ҳаммаси мамлакат қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг узоқ муддатга мўлжалланган ва КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленумида ишлаб чиқилган комплекс программанинг тўғрилигини яққол тасдиқлаб турибди. КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг қарорлари каби ана шу программа ҳам, деб таъкидлашди нотиқлар, коммунистик қурилишнинг туб проблемаларини ҳал этишга марксча-ленинча ижодий ёндошувнинг намунасидир.

Пленум қатнашчилари эришилган муваффақиятларни қайд этиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳар бир участкасида ишларнинг аҳволи қандай эканлигини ҳар томонлама анализ қилдилар, асосий эътиборни қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш учун мавжуд резерв ва имкониятларни ишга солиш кераклигига жалб этдилар.

Пленум иштирокчилари пахтазорларнинг унумдорлигини янада ошириш имкониятларини кўрсатиб ўтиб, областда пахта етиштириш шу беш йилликнинг охиридаёқ 700 минг тоннага етиши кераклигини қайд этдилар. Деҳқончилик маданиятини тўхтовсиз ошириш, муттасил мўл ҳосил олаётган илғор коллективларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш асосида мана шунга эришиш мумкин. Пленум қатнашчилари фан-техника тараққиёти ютуқларидан ҳар томонлама фойдаланишни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишнинг муҳим резерви, деб айтиб ўтдилар. Бу соҳада ҳозирдаёқ кўпгина ишлар қилинди, лекин ҳали янада кўпроқ ишларни бажариш лозим бўлади. Ерларни икки ярусли плуглар билан шудгорлаш, ҳамма жойда гербицидлардан фойдаланиш, туксиз чигитларни аниқ экишни кенг жорий этиш шулар жумласидандир.

Нотиқлар озуқабоп экинлар ҳосилдорлигини янада ошириш тўғрисида юксак талабчанлик билан гапирдилар: беш йиллик охиригача ем-хашак тайёрлашни икки барвар кўпайтириш зарур.

Химиялаштириш йўлининг амалга оширилганлиги деҳқончилик маҳсулдорлигини юксалтиришнинг асосий шартларидан бири бўлди. Бироқ, деб таъкидлашди пленум қатнашчилари, кўпгина колхоз ва совхозларда ўғитларни кўплаб нобуд қилиш ва ҳатто уларнинг бузилишига йўл қўйилмоқда, ўғитларни қўлланишнинг агротехника қоидаларига риоя этилмаяпти.

Областда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва кооперациялаш билан боғлиқ каттагина силжишлар содир бўлмоқда. Бироқ, Пленумда таъкидлаб ўтилганидек, бу ҳозир қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг бош йўлини белгилаб берувчи катта ишнинг бошланиши холос. Бу муҳим вазифанинг ҳал этилиши, — деб таъкидлашди нотиқлар — коммунистлар, бошланғич ташкилотлар, жойлардаги хўжалик ходимлари ишга нақадар дадиллик билан ижодий киришишларига боғлиқ бўлади.

Область коммунистлари, барча меҳнаткашларнинг ҳозирги вақтдаги энг муҳим вазифаси шундан иборатки, пахтадан мўл ҳосил тўплаш, йиғим-теримга намунали тайёргарлик кўриш ва қабул қилинган социалистик мажбуриятни — беш йилликнинг учинчи йилида камида 625 минг тонна пахта етказиб беришдан иборат социалистик мажбуриятни шараф билан бажариш керак, деб таъкидлаб ўтилди Пленумда. Бу йил барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтириш учун область меҳнаткашлари ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежнев докладида баён этилган қоидалар ва хулосаларни якдиллик билан маъқулладилар ва уларни оғишмай бажариш учун дастур деб қабул қилдилар.

БУТУН ҲОСИЛ МАШИНАЛАР БИЛАН ТЕРИБ ОЛИНАДИ

Ғалаба районидаги «Коммунизм» совхозида пахта териш машина-механизмларини мавсумга тайёрлаш белгиланган муддатдан бир ой илгари тугалланди. Барча «зангори кемалар», подборшчиклар, кўрак териш машиналари, кўрак чувиш машиналари юқори сифатли қилиб ремонтдан чиқарилди.

Райондаги бошқа колхоз ва совхозлар ҳам техника ремонтини тугаллай деб қолишди. Бу ерда пахта терадиган 420 машина ва кўпгина бошқа механизмлар шай қилиб қўйилди. Республика қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш-техника таъминоти давлат комитетининг район бирлашмаси хўжаликларга катта ёрдам бермоқда. Бу ерда пахта териш машиналарини ремонт қилиш учун ихтисослаштирилган йирик устахоналар ташкил қилинган, барча колхоз ва совхозларга малакали мутахассислар юборилди. Бу мутахассислар ремонт ишларини тез ва юқори сифатли олиб боришда механизаторларга ёрдам бермоқдалар.

Бу йил район деҳқонлари бутун «оқ олтин» ҳосилини машина-механизмлар ёрдамида териш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

КЕЛАЖАККА НАЗАР ТАШЛАБ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика институтининг олимлари пахтачиликни ҳозирги ривожланишини ва халқ хўжалигининг у билан боғлиқ бўлган тармоқларини чуқур анализ қилиш билан алоқадор ишни поёнига етказдилар. Тадқиқотчилар тайёрлаган илмий асарда бу комплекс барча асосий бўғинларининг ўзаро боғлиқ вазифалари, республикада пахта етиштиришни ва қайта ишлашни янада ривожлантиришни белгилаб берадиган тармоқларни перспектив планлаштириш ва бошқаришни такомиллаштиришга қаратилган методик қоидалар муфассал қараб чиқилган.

(ЎзТАГ).

ДАЛА ШИЙПОНИ— ДЕҲҚОННИНГ ИККИНЧИ УЙИ

БЕКОБОД райони пойтахт области пахтачилигида, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришда салмоқли ўрин тутади. Район заршунослари бу йил она-Ватанга 68 минг тонна «оқ олтин» етиштириб бериш учун курашмоқдалар.

Баҳорги об-ҳаво инжиқликлари оқибатида айрим карталарга икки-уч қайта чигит экишга тўғри келди. Бунга қарамай бекободликлар мардонавор ишлаб ғўзаларни ўтган йилнинг шу даври даражасига деярли етказиб олдилар. КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумдаги ёрқин ва мазмундор доклади район меҳнаткашларини янгидан-янги зафарларга руҳлантириб юборди. Кўплаб пахтачилик бригадалари ва звенолар оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

Район партия комитети, район ижроия комитети, хўжаликларнинг партия ташкилотлари, маҳаллий Советлар, касаба союз ва комсомол ташкилотлари улуғвор маррани кўзлаб меҳнат активлигини тобора ошираётган деҳқонларга ғамхўрликни ҳар қачонгидан кучайтирмоқдалар. Чунончи, бутун мавсум давомида деҳқонларнинг иккинчи уйи ролини ўйнайдиган дала шийпонлари кўнгилли ҳордиқ масканларига айлантирилган. Яқинда Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлими ўтказган рейд иштирокчилари ана шунга ишонч ҳосил қилдилар.

«Победа» колхози районнинг йирик хўжаликларидан бири. 18 та пахтачилик бригадасининг ҳаммаси дала шийпонига эга. Рейд бригада аъзолари Бегмон Назарқулов бошлиқ 50 центнерчи бригада даласига вақт пешиндан оққанда етиб келди. Дала шийпони ёнидан шарқираб сув оқиб турибди. Колхозчилар тушлик овқатдан сўнг радио приёмникдан куй-қўшиқ тинглаб ҳордиқ чиқаришмоқда. Кимлардир шахмат суради, бировлар кўчма кутубхонадан бадиий, сиёсий ёки хўжалик темасидаги китоб олиб ўқийди. Шийпонларда сотувчисиз дўкон ишлаб турибди. Пахтакорларнинг иссиқ овқати учун масаллиқлар шу ернинг ўзида етиштирилади.

В. И. Ленин номли колхоз далаларида 19 та типовой, 3 та вақтинча қурилган шийпонларини кўздан кечириб чиқдик. Область партия комитетининг аъзоси Адолат Рўзиматова бошлиқ бригада дала шийпони бошқаларга намуна бўларли даражада жиҳозланган. Радио, телевизор, шахмат-шашка, кутубхона филиали мавжуд. Кўргазмали агитация воситалари, газета ва журналлар ўз ўрнида.

Бригада аъзоларининг кунлик меҳнати натижаси мунтазам равишда маълум қилиб борилади. Деворий газета, жанговар варақалар чиқарилади. Область ва район «Билим» жамиятидан тез-тез лекторлар келиб шу куннинг муҳим воқеалари, халқаро аҳвол, совет фани ва техникаси ютуқлари ҳақида ва бошқа турли мавзуларда суҳбатлар ўтказиб туришади.

Ана шундай дала шийпонларини 1-«Далварзин», «КПСС XXV съезди» совхозлари ва бошқа хўжаликларда ўнлаб учратиш мумкин.

Лекин шу билан бир қаторда рейд ўтказилган куни айрим хўжаликлардаги дала шийпонлари аҳволи яхши эмаслиги маълум бўлди. «Коммунизм» колхозининг баъзи дала шийпонларида социалистик мажбуриятлар ҳақида маълумотлар ёзилмаган. Сиёсий агитация иши бўш йўлга қўйилган. Колхозчилар кўчма автодўкон мунтазам келмаётганидан шикоят қилишди. Ойбек номли совхоз шийпонларида туш пайтлари кўпинча ҳеч ким бўлмайди — ишчилар овқатлангани уйга қатнашади.

Областимизнинг йирик шоличилик базаларидан бири бўлган «Октябрь 46 йиллиги» совхози дала шийпонлари ҳам кўнгилдагидек эмас. Совхоз директори Ҳ. Обидов суҳбатни баландпарвоз гаплар билан бошлади:

— Биз ишчиларга ғамхўрликни жуда яхшиладик. Баҳорда барча шийпонларни ремонт қилдик! Телевизор, холодильник, радиолалар билан таъминладик!..

Аммо мавжуд 4 та типовой шийпоннинг биронтасида ҳам директор айтган нарсаларни учратмадик. Шийпонлар ҳатто электрлаштирилмаган.

«Ленинград» совхозида қурилган 5 та дала шийпонининг ҳаммаси ҳам мақсадга мувофиқ хизмат қилмаётир. Айримларида совхоз маъмурий хизмати жойлашган. Шийпонлардаги биринчи медицина ёрдами аптечкалари қаровсиз аҳволда. Идиш-товоқ кам. Бошқа хўжаликларда ҳам шу каби камчиликлар кўзга ташланди.

Текшириш якунлари район партия комитетининг кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинди. Мажлисда намунали дала шийпонлари бўлган хўжаликлар тажрибасини кенг ёйиш, дала шийпонларини кишилар маданий ҳордиқ чиқарадиган масканга айлантириш, бу ерда ғоявий-сиёсий ишларни марказлаштириш ҳақида гаплар айтилди. Камчиликка йўл қўйган хўжаликларнинг раҳбарлари, партия ташкилотларининг секретарлари дала шийпонлари ишини қисқа муддатларда яхшилаш тўғрисида ваъда бердилар.

Район деҳқонлари ҳосилга ҳосил қўшиш даврини зарбдор қирқ кунлик деб эълон қилдилар. Бу паллада ҳар бир механизатор, ҳар бир сувчи — касби пахтакор бўлган барча бекободликлар куннинг жазирамасини, тинмай эсиб турган иссиқ шамолни писанд қилмасдан фидокорона меҳнат қилишмоқда. Ана шу марду-майдон кишиларга ғамхўрлик қилиш, кўнгилли дам олишлари учун барча шароитларни яратиб бериш ҳамманинг бурчи.

А. АБДУБАННОПОВ,
«Тошкент ҳақиқати» махсус мухбири.

ЖАНУБ ПАЙКАЛИДАН

Тошкент областидаги сабзавотнинг тўртдан бир қисмидан кўпроғини бу йил шаҳар атрофидаги Калинин районининг деҳқонлари беришади. Хўжаликларнинг коллективлари КПСС Марказий Комитети 1978 йил июль Пленумининг қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, илгари қабул этилган мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. Давлатга 100 минг тоннадан зиёд, яъни планда белгиланганидан 20 минг тонна кўп пайкал маҳсулоти беришга қарор қилинди.

Деҳқонлар белгиланган марралар сари комил ишонч билан бормоқдалар. Ҳозиргача район 55 минг тонна, яъни ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9 минг тонна кўп сабзавот сотди. Орджоникидзе номли ва Калинин номли колхозлар, «Партия XXI съезди» совхози йиллик топшириқнинг 70—80 процентини ўринлатиб қўйдилар. Умуман район картошка етказиб бериш планини фақат эртанги навлар ҳисобига бажариб бўлди.

Далачилар ҳосилдорликни анча оширишга эришдилар. Орджоникидзе номли колхоз раиси С. Ғиёсов бундай дейди:

— Биз гектар бошига пландаги 220 центнер ўрнига 290 центнер эртанги карам ҳосили олдик. А. Нуржонов бригадаси эса ҳосилдорликни 500 центнерга етказди. Ю. Иброҳимов, Ҳ. Давлатов, Ю. Рўзиев бригадалари ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 600 центнер помидор олишни мўлжалламоқдалар.

Баҳор ойлари ёмғир кўп ёғиб, об-ҳаво салқин келган бир шароитда мўл ҳосил етиштириш осон бўлмади. Тупроқни неча марталаб юмшатишга, чопиқ қилишга, экинларни озиқлантиришга тўғри келди.

Бу йил йиғим-терим ишлари юксак суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу — иш моҳирона ташкил этилганлигининг натижаси бўлди. Сабзавотчилар ишга чиқишидан анча аввалроқ участкаларга яшиклар элтиб берилади. Одатда транспорт прицеплари ҳам жой-жойига келтириб қўйилади. Хуллас, идишлар ҳам, маҳсулот жўнатиш учун машиналар ҳам доимо муҳайё.

ҲОСИЛ-78: ЎСИШ РЕЗЕРВЛАРИ

Сабзавот ҳосилини йиғиштириб олиш кўпинча қўл билан йиғиштириб олинадиган майда иш эканлиги маълум. Район хўжаликларидаги меҳнат қиладиган аҳолининг ҳаммаси бу ишга жалб этилган. Йиғим-терим ишларида пенсионерлар, уй ишидаги аёллар ҳам қатнашмоқда. Тошкент шаҳрининг Чилонзор райони ишчилари сабзавотчиларга ёрдам беришмоқда.

Колхоз ва совхозларда бригада ва бўлимларнинг мусобақаси ҳар ўн кунда якунланиб турибди. Илғор коллективга кўчма Қизил байроқ топширилади, пул мукофоти берилади. Меҳнатда якка беллашув ғолиблари совғалар билан мукофотланади.

Бошқа кўпгина районларнинг далаларидаги иш ҳам актив олиб борилмоқда. Республика 467 минг тонна сабзавот топшириб, пайкал маҳсулотлари тайёрлаш планини 42 процент бажариб қўйди.

Аммо мўл ҳосилни йиғиштириб олишни пайсалга солаётган, маҳсулотни қабул пунктларига юборишда сусткашлик қилаётган районлар ва областлар ҳам бор. Самарқанд области маҳсулот тайёрлашнинг бултурги суръатларидан орқада қолмоқда. Жиззах области деярли учдан бир ҳисса кам сабзавот топширди. Айрим совхозлар, колхозлар ассортиментни унитиб қўйиб, планни 2—3 хил маҳсулот ҳисобига бажаришга интилмоқдалар. Масалан, Сурхондарё областининг хўжаликлари карам сотиш планини сал кам уч баравар ошириб бажардилар, аммо помидор, пиёзни жуда кам топширмоқдалар.

Хўш, маҳсулот тури нега кам? Кўпгина жойларда сабзавот экиш планини бажаришда маҳсулотнинг турлари ҳисобга олинмади. Қорақалпоғистон АССРда, Тошкент, Наманган ва Бухоро областларида помидор пландан камроқ экилди, Жиззах областида бодринг экиш плани бажарилмади. Картошка экиш топшириғини айрим областлар уддалай олмади.

Аҳволни тузатиб олса бўладими? Мутахассисларнинг фикрича, бунинг иложи бор. Бунда ҳар гектар ердан мўл ҳосил олиш учун сабзавот экинлари яхшироқ парвариш қилиниши керак. Аммо, кўп нарса бой бериб қўйилмоқда. Жиззах, Сирдарё ва Хоразм областларининг сабзавотчилари агротехника тадбирларининг баъзи турларини ўтказишмаяпти. Андижон ва Самарқанд хўжаликларида картошка яхши парвариш қилинмаяпти. Бу ишларни мутлақо кечиктириб бўлмайди. Экинларни такрорий экиш ишларини ўз вақтида ўтказиш ҳам жуда муҳим.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари беш йилликнинг учинчи йилида 1 миллион 150 минг тонна сабзавот ва 190 минг тонна картошка етиштиришга қарор берганлар. Юксак мажбуриятларни бажариш республика миришкор сабзавотчиларининг шон-шараф ишидир.

Н. ГЛАДКОВ,
«Правда» мухбири.
Ўзбекистон ССР.
[«ПРАВДА»нинг 8 август сонидан].

«ПРОГРЕСС—3» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

«Салют-6» — «Союз-29» орбитал илмий тадқиқот комплексининг узоқ вақт ишлашини таъминлаш программасига мувофиқ 1978 йил 8 август куни Москва вақти билан соат 1 дан 31 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Прогресс-3» автомат юк транспорт кемаси учирилди.

«Прогресс-3» кемасини учиришдан кузатилган мақсад «Салют-6» станциясига турли юкларни, жумладан космонавтларнинг ҳаёт фаолиятини таъминлаш ва илмий тадқиқотлар ўтказиш учун керакли асбоб-ускуналар, аппаратлар, материаллар, шунингдек, почта етказиб беришдан иборат.

Учиш давомида автомат юк кемаси конструкциясининг элементларини, борт системалари ва асбоб-ускуналарини янада такомиллаштириш ишлари бажарилади.

Телеметрия ахбороти маълумотларига қараганда «Прогресс-3» кемасининг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев 7 август куни Қримда Румыния Коммунистик партиясининг Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску билан учрашди.

Суҳбат давомида КПСС билан РКП ўртасида, совет ва румин халқлари ўртасида ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришнинг туб йўналишлари ва истиқболлари тўғрисида фикрлашиб олинди. Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску жумладан, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXXII сессияси маъқуллаган тармоқлар бўйича узоқ муддатли ҳамкорлик программаларига мувофиқ икки томонлама хўжалик алоқаларини янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун турли соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш йўлида катта имкониятлар мавжуд эканлигини уқтириб ўтдилар.

Л. И. Брежнев билан Н. Чаушеску ташқи сиёсат масалаларига катта эътибор бердилар. Улар ҳозирги шароитда қуролсизланиш ва биринчи навбатда ядро қуролсизланиши йўлидаги куч-ғайратлар жуда катта аҳамиятга молик эканлигини уқтириб ўтдилар. Буни назарда тутиб БМТ Бош ассамблеясининг қуролсизланишга бағишланган махсус сессияси қабул қилган якунловчи ҳужжатнинг қоидаларини амалга оширишга ҳамма чоралар билан эришиш зарур эканлиги таъкидланди.

Бутун дунё миқёсида кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантириш, сиёсий кескинликни юмшатиш билан бирга ҳарбий кескинликни ҳам конкрет тадбирлар кўриб юмшатиш ҳар иккала мамлакат сиёсатининг муҳим мақсади эди ва шундай бўлиб қолади. Халқларнинг ички ишларига ташқаридан ҳар қандай аралашувга қарши уларнинг озодлик ва мустақилликка бўлган дахлсиз ҳуқуқларига риоя қилиниши учун курашда барча тинчликсевар демократик кучларни жипслаштириш катта аҳамиятга эга эканлиги ҳам уқтириб ўтилди.

Учрашув рўй-рост ва дўстона вазиятда ўтди.

Суҳбатда: Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громыко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Марказий Комитет секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов; Румыния томонидан — РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитети аъзолигига кандидат, РСР Ташқи ишлар министри С. Андрей, РКП Марказий Комитетининг аъзоси, РКП Бош секретарининг, РСР Президентининг маслаҳатчиси К. Митя қатнашдилар.

(ТАСС).

Бекобод районидаги А. Мавлонов номли совхознинг Шоим Қўзибоев бошлиқ бригадаси пахтакорлари зарбдор йилда ҳосилдорликни камида 40 центнерга етказишга аҳд қилишган. Пахтазорларда ҳам шунга яраша ҳосил тўпланмоқда. Ҳар бир тупда 7—8 тадан кўсак санаш мумкин. Суратда: Ш. Қўзибоев ва бригада механизатори О. Жабборовлар.

М. Қорабеков фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети районлар, совхозлар, колхозлар ўртасида давлатга мева ва сабзавот маҳсулотлари, картошка сотиш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1 августгача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Тошкент районида** (район партия комитетининг секретари Ю. Т. Толипов, район ижроия комитетининг раиси А. К. Абдувалиев, район комсомол комитетининг секретари Н. Лутфуллаев, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлов органлари ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси С. Тожиев, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Р. У. Усмонова, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича бош давлат инспектори И. Иноғомов ўртоқлар) қолдирилди. Район меҳнаткашлари давлатга ассортиментда сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 54,9 процент, картошка сотиш планини 70 процент, хўл мева сотиш планини 128,2 процент қилиб бажардилар. Июль ойининг иккинчи ярмида сабзавот маҳсулотлари етиштиришда йиллик планга нисбатан 8 процент, картошка етиштиришда 17,1 процент, хўл мева етиштиришда 24,6 процент ўсишга эришилди.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Калинин районидаги «Назарбек» совхозига** (совхоз директори Х. Қорахўжаев, партия комитетининг секретари Р. Исамуҳамедов, ишчилар комитетининг раиси Жабборов, бош агроном М. Темиров ўртоқлар) берилди. Совхоз ишчилари давлатга сабзавот маҳсулотлари топшириш йиллик планини 47,2 процент, картошка топшириш планини 100,2 процент, хўл мева топшириш планини 100 процент қилиб бажардилар ва июлнинг иккинчи ярмида сабзавот маҳсулотлари етиштиришда йиллик планга нисбатан 19 процент, картошка етиштиришда 18,6 процент, хўл мева етиштиришда 49,8 процент ўсишни таъминладилар.

Байроқ Калинин районидаги Свердлов номли совхоздан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга** (колхоз раиси А. Абдуқодиров, партия комитетининг секретари И. Абдуллаев, бош агроном П. Қурбонов ўртоқлар) берилди. Бу колхоз аъзолари давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини 50,4 процент, хўл мева сотиш планини 70,9 процент қилиб бажардилар. Июлнинг иккинчи ярмида сабзавот етиштиришда йиллик планга нисбатан 17,4 процент, мева етиштиришда 19,9 процент ўсишга эришилди.

Байроқ Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Тошкент районига, Калинин районидаги «Назарбек» совхозига, Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ИШОНЧ

Эрта тонг. Раис Абдужаббор Мусаев Инобат опа Хожибекова бригадаси дала шийпонига етиб келганида сувчилар юз-қўлларини ювишиб, эндигина кроватда дам олишаётган эди.

— Раҳмат, — деди раис, улар билан ҳол-аҳвол сўрашаркан. — Тунгги суғоришни жуда меъёрида ўтказибсизлар. Ғўзалар яшнаб, кўсаклари семирибди.

Гапга бригадир Инобат опа аралашди. У ўтган йили эллик центнерлик маррани эгаллай олмай армонда қолганликларини, шунинг учун ҳам бу йил ҳар бир ишни ўз вақтида ва сифатли бажариш учун курашаётганликларини айтди. Ҳозирги кунда ҳосилга ҳосил қўшишда сувчининг масъулияти катта. Шунинг учун ҳам биз сувчилар, уларнинг унумли меҳнат қилишлари тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилаяпмиз, деди.

Раис бригаданинг ишидан мамнун эканлигини айтди. Сувчиларнинг ғайрат-шижоатига тан берди.

Деҳқончилик ҳам ўзига хос бир санъат, ўйларди у. Бу соҳа меҳр ва ихлос билан ишлашни ёқтиради. Акс ҳолда толе сиздан юз ўгириши мумкин. Баъзан шундай бўлади. Ғўза дуркун ва соғлом ўсаяпти. Кўчатлар бир текис, кўриб кўзингиз қувнайди, дилингиз яйрайди. Лекин ана шундай дамларда оз бўлсада, хотиржамликка берилсангиз борми, ҳосилни бой бериб қўйиш ҳеч гап эмас.

Ўтган йили чамамда худди шундай бўлди. Экишни уюшқоқлик билан ўтказиб, кўчатларни бутлаб олдигу, лекин парвариш даврида агротехникада айрим хатоларга йўл қўйилди. Баъзи майдонларда хашорот кўпайди. Кўрилган тадбирларнинг самараси эса биз кутгандек бўлмади. Натижада пахта тайёрлаш планини зўрға бажардик. Эл-юрт олдида юзимиз шувут бўлиб қолди.

Бу йил ҳар қандай бўлмасин доғни ювамиз. Ўтган йилнинг иш якунлари таҳлил этилиб, ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили режаларини белгилаш пайтида деҳқонлар ана шундай аҳду паймон қилдилар. Улар бу аҳдларининг уддасидан чиқиш учун озмунча қийинчиликларни енгмадилар. Мана, энди қийинчиликлар чекинди. Ҳар гектар ерда ўртача 115—120 минг тупдан кўчат сақлаб қололдик. Энди ҳамма гап августнинг қолган кунларида ҳам баракали меҳнат қилиб, ҳосилга ҳосил қўшишда қолди.

Раис ана шуларни дилидан ўтказар экан, Узоқ Саидов бригадасига етиб келганини билмай қолди. У бригадир билан яқин кунларда қилиниши керак бўлган ишлар ҳақида суҳбатлашди. Сўнг Темир Чориев бригадаси томон ўтди. Бу бригада 95 гектар ерда пахта етиштирмоқда. Ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил олиш учун бел боғлаганлар.

— Сизда ривожланишдан кечиккан ғўзалар анчагина бор экан, — деди раис, — бундан ташқари ҳашоратга қарши кураш ҳам кўнгилдагидек эмас. Фурсатни бой берманг. Отни қамчиланг. Акс ҳолда мусобақада ютқазиб қўясиз.

Темир ака кеча бригада сувчилари, механизаторлари, тажрибали деҳқонлари билан кенгаш ўтказилганлиги, ривожланишдан орқада қолаётган ғўзалар алоҳида парвариш қилинаётганлиги, уларга шарбат суви берилаётганлигини айтди.

Туш пайтида раис колхознинг Худойқул Султонов бригадасига етиб келди. Бригада дала шийпони йўлнинг шундоққина биқинига жойлашган. Дала шийпонида қизил байроқ хилпираб турибди.

— Хорманг, Худойқул ака, — деди раис, — ишларингиз қалай?

— Дуруст боряпти, — деди бригадир, — чеканкани тугалладик, тўртинчи сувни ҳам бошлаб юбордик.

— Барака топинг, Худойқул ака, — деди раис, — лекин суръатни сира бўшаштирманг, эртага мусобақага якун ясалади. Байроқни қўлдан бермай десангиз, ишни сифатли бажарилишини назорат қилинг.

— Бўш келмаймиз, — деди бригадир, — бу гал ҳам байроқни ўз қўлимизда олиб қоламиз.

— Ниятингизга етинг, — деди раис.

Биз донгдор бригада бошлиғи иши билан қизиқдик. Худойқул ака 21 йилдан буён шу касбда ишлаб келмоқда. Ҳар йили планни биринчилар қаторида бажаради. Ўтган йили ҳам 80 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олди.

— Ҳамма гап меҳнатга, қунтга, ихлосга боғлиқ, — дейди у ўзи иши ҳақида сўзлаб, — бригадамиздаги каттадан-кичик бир ёқадан бош чиқариб ишлайди. Партиямиз Марказий Комитети Пленуми, пленумда ўртоқ Л. И. Брежневнинг қилган докладини зўр қизиқиш билан ўрганиб чиқдик. Илгари ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштиришни ният қилиб қўйган эдик. Пленум материалларидан руҳланиб қўшимча мажбурият олдик. 45 центнер учун курашмоқдамиз.

Бригада ерлари қирликларда жойлашган. Бу ерларда ишлаш деҳқондан алоҳида маҳорат талаб этади. Ҳар сувдан сўнг ғўзани уч марта культивация қилдик. Бу тадбир пахтани етказиб олиш, тупроқни қизитиш имкониятини беради. Тупроқ қизиса, ҳосилни ўзига олади. Ўтган йили ҳам шундай қилганмиз, деди Худойқул ака.

Раис билан биргаликда карталарни ораладик. Ҳар туп ғўзада 4—5 тадан бўлиқ кўсак бор. Сувларнинг бир меъёрда оқишини кузатиб юрган тажрибали сувчи Алим Исмоилов билан суҳбатлашдик.

— Ғўзаларнинг ривожи бултургидан яхши, кўсаклари ҳам бошқача, — дейди у. — Лекин этак томондаги карта ғўзалари бироз ўсиб ғовлаб кетибди. Шунинг учун сувни тўхтатдик.

Алим ака шогирдлари Равшан Мусаев, Абдухалил Йўлдошевларнинг ишидан миннатдор бўлиб гапирди. Улар сувчиликка алоҳида меҳр қўйган йигитлар. Ҳар туп ниҳолнинг қониб сув ичиши, мўл ҳосил тўплашида тажрибали пахтакорлар қатори жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

Механизаторлар Амир Назиров, Абдувоҳид Юнусов ва колхозчилардан Манзура Ўрозбоқова, Қизилгул Йўлдошева, Мавжуд Ҳамеров сингари ўртоқлар ҳам шу кеча-ю кундузда ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар.

Бўка районидаги «Ленинобод» колхози деҳқонлари бу йил ҳар гектаридан кам деганда 35 центнердан хирмон кўтариш учун курашмоқдалар.

Колхоз правленияси ва партия ташкилоти дала ишларининг сифатли бажарилишига алоҳида аҳамият бермоқда. Сифат комиссияси аъзолари вақти-вақти билан далаларни айланиб, илғорлар иш тажрибасини оммалаштиришга катта эътибор бермоқдалар. Уларнинг тавсияси билан 5 та картага, шу жумладан, 1-бригаданинг 20 гектарлик, 4-бригаданинг 26 гектарлик, 5-бригаданинг 20 гектарлик, 6-бригаданинг 20 гектарлик, 10-бригаданинг 25 гектарлик картасига сифат белгиси берилди.

Бригадалар ўртасида битта кўчма Қизил байроқ таъсис этилган. Кўчма Қизил байроқ билан бир йўла 100 сўм пул ҳам мукофотга берилади.

Звенолар ўртасидаги ўзаро мусобақада Жалил Байрамов, Турсунқул Холбоев, Амир Нодиров ўртоқлар пешқадамлик қилишяпти. Биринчи ўринни олган звенога 35 сўм, иккинчи ўринни олган звенога 30 сўм, учинчи ўринни олган звенога 25 сўм пул мукофоти берилади.

Сувчилар меҳнати ҳам ана шу тарзда рағбатлантириб турилибди.

Ишга онгли муносабат, ўзаро социалистик мусобақани намунали йўлга қўйиш — колхознинг бригадалари, звенолари ўртасида меҳнат кўтаринкилигини тобора авж олдирмоқда. Деҳқонлар ҳосилга-ҳосил қўшиш учун куч-ғайратларини аямай меҳнат қилмоқдалар. Асосий майдонлардаги ғўза машина теримига мослаб ўстирилмоқда. Ленинободликлар ўтган йилги доғни ювиш, барча майдонда мўл ва эртаки ҳосил етиштириш, йиғим-теримни уюшқоқлик билан бошлаб, бу ишни қисқа муддатларда тугаллаш, элга берган ваъдаларини шараф билан бажариш учун ана шундай меҳнат қилмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ.

Ғалаба районидаги Ленин номли колхоз территориясида кейинги йилларда қатор янги-янги турар-жойлар ва маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилмоқда. Суратда: колхознинг янги маданият саройи.

Ж. Тўраев фотоси.

ПОМИДОРДАН МЎЛ ҲОСИЛ

ТОШКЕНТ. «Ленинград» совхозининг Ғофуржон Алимов бошлиқ бригадаси сабзавоткорлари бу йил барча турдаги экинлардан мўл ҳосил етиштирмоқдалар. Бригада ишчилари айни кунларда пишиб етилган сабзавот ҳосилини пешма-пеш йиғиштириб олишяпти. Далаларда помидордан мўл ҳосил етиштирилди. Р. Мансуров, З. Тоҳиров, Ҳ. Тўхтаев каби ишчилар ҳосилни йиғиштириб олишда намуна кўрсатишяпти. Ҳозиргача ҳар гектар майдондаги помидордан 420 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Бу планда кўзда тутилганидан гектар ҳисобига 150 центнердан кўпдир. Сабзавоткорлар помидор ҳосилини йиғиштириб олишни қизгин давом эттиришяпти.

Т. ДЎСАНОВ.

МАДАНИЯТИМИЗ КОШОНАЛАРИ

АСРЛАР САДОСИ

АНГРЕН ШАҲАР ЎЛКАШУНОСЛИК МУЗЕЙИДАН РЕПОРТАЖ

БУНДАН бир қанча йил аввал археологлар Ангрендан атиги етти километр узоқда Оҳангарон дарёси водийсида ажойиб топилмаларга дуч келди. Тош асридан қолган меҳнат қуроллари, кундалик турмушда зарур бўладиган бошқа буюмлар жуда яхши сақланиб қолган эди. Кейинчалик Кўлбулоқ топилмалари олимларга ўлка тарихида янги қирраларни очишда катта ёрдам берди. Ҳозир шу топилмаларнинг катта қисми шахтёрлар шаҳри ўлкашунослик музейида сақланмоқда...

...Музей очилганига, аниқроғи, янги бинода иш бошлаганига кўп бўлгани йўқ. Шу йил март ойида шаҳар марказида ўлкашунослик музейи тантанали равишда республика кочегаркаси меҳнаткашларига топширилди.

Аслида унинг тарихи 1960 йилдан бошланади. Ўшанда республикамиз ҳукумати Ангренда шаҳар ўлкашунослик музейини ташкил этишни таклиф қилганди. Ташаббускор жамоатчиларнинг ғайрати туфайли орадан уч йил ўтиши билан биринчи экспозиция — табиат бўлими томошабинлар эътиборига ҳавола қилинди. Яна бир йилдан кейин эса Октябрь революциясигача бўлган даврлар тарихига оид материаллар тўпланиб, янги экспозициялар иши бошлаб юборилди.

Музей ҳақида гап кетганда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган рассом В. И. Уфимцев номини албатта тилга олиб ўтиш керак. Таниқли рассом таклифи билан музейда картиналар галереяси ташкил этишга киришилди. Рассомнинг ўзи бу ишда бошқош бўлди, етук асарларини галереяга тақдим этди. Бироқ, у ўз меҳнатининг самарасини кўра олмади. Галерея очилишидан аввалроқ ижодкор ҳаётдан кўз юмди...

Лекин у ўзидан катта ёдгорлик қолдирган эди. Музей коллективи устоз рассом хотирасини хурматлаб, галереяга В. И. Уфимцев номини берди. 1976 йилда шаҳарда янги бино ажратиб берилган галереяда ҳозир В. И. Уфимцев асарлари билан бир қаторда Ўрол Тансиқбоев, Чингиз Ахмаров сингари улкан мўйқалам усталарининг 300 га яқин картиналари намойиш этилмоқда...

Бу вақт ичида музейнинг бошқа бўлимларидаги экспозициялар ҳам бойиб борди. Эски шаҳардаги каталак хоналарга жойлашган музей энди кенг, ёруғ залларда иш олиб бормоқда.

Музейга киришингиз билан майин шабада юзингизга урилади-ю, бутун чарчоғингиз ёзилиб кетади. Сўнгра заллардаги намойиш этилаётган экспонатларга кўзингиз тушади. Уларнинг ҳар бири билан танишар экансиз, узоқ асрлар садосини эшитгандек бўласиз. Музейда учта зал бор. Уларнинг дастлабкиси ўлканинг узоқ ўтмишидан ҳикоя қилади.

Шуни таъкидлаш керакки, бу ерда асл этнографик материаллар намойиш этилмоқда. Улар бундан 100—150 минг йиллар илгари Оҳангарон водийсида одамлар қандай яшаганликлари ҳақида маълумот беради. Кўлбулоқ, Кўҳисимда олиб борилган археологик қазилмалардан сўнг топилган турли материаллар, Чотқол водийсидаги қоя ёзувлари ҳаммада катта қизиқиш уйғотади.

Ўлкашунослик музейи Оҳангарон водийси, Ангрен шаҳри тарихи тўғрисида босқичма-босқич ҳикоя қилади. Тош асридан сўнг бронза даврига оид материаллар қўйилган. Бизнинг эрамиздан аввалги VIII асрга тегишли материаллар, Искандар Зулқарнайн юришидан сўнгги ҳаёт, кулдорлик даври тўғрисида ҳам бой экспонатлар тўпланган.

Музейда феодализм даври катта қизиқиш уйғотади. IV—VI асрларда водийда кулолчилик жуда яхши ривожланди. Шу даврларда фойдали қазилма бойликларини излаш ва уларни қазиб олиш ҳам кенг йўлга қўйилган. Музейда кончиларнинг турли қуроллари намойиш этилмоқда. X асрга келиб ўлкада кумуш қазиб олиш жуда яхши ривожланиб кетди. Айниқса, Кўҳисим кумушкони машҳур эди. Турли чинни буюмлар ишлаб чиқариш ҳам кенг тарқалди. Заллардаги турли сурат ва иш қуроллари, кончиларнинг меҳнати ҳақидаги диарама ўша асрлар манзарасини кўз олдимизда гавдалантиради. Бўлимда ўрта аср Оҳангарон водийсидаги шаҳарлар харитаси, бундан бир неча асрлар аввал зарб этилган тангалар эътиборни жалб этади.

...Мўғул-татар босқинчиларининг ҳужумидан сўнг водийда ҳаёт анча оғирлашиб кетди. Шунга қарамай одамлар ўзларини тиклаб олиш учун тинмай меҳнат қилишарди. XVI асрга келиб Оҳангарон водийсида ярим кўчма қурама халқлари вужудга келди. Улар қишлоқ хўжалиги билан ҳам, кончилик билан ҳам шуғулланаверар эдилар...

XX аср Оҳангарон водийсига ҳам катта ўзгаришлар олиб келди. Бу ерда Совет ҳокимиятини ўрнатиш, босмачилар ҳаракатига қарши курашда қанчадан-қанча жасур фарзандлар қурбон бўлдилар. 1923 йилда Тошкент қизил командирлар билим юрти курсантлари Мурашкин ва Проскуринлар Оҳангаронда босмачилар билан бўлган тўқнашувларнинг бирида қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар.

Совет даврига бағишланган бўлимда Ангрен шаҳрининг туғилиш тарихи акс этган. Шу ўринда ҳалок бўлган қаҳрамон курсантларга қўйилган ёдгорлик макети тўғрисида гапириб ўтиш лозим. Ёдгорлик шаҳардаги 8- ва 20-мактаб ўқувчиларининг кучи билан Ангрендаги энг катта хиёбонга ўрнатилган. Бу қизил изтопарлар ўлкада Совет ҳокимияти ўрнатилиш тарихига оид кўпгина қизиқ материалларни тўплаганлар.

Оҳангарон дарёси водийси азалдан қазилма бойликлари билан эътиборни тортиб келган. Совет даврида бу бойликлар меҳнаткашлар мулкига айланди. Биринчи геологик қидирув партияси 1929 йилда юборилган эди. Унда таниқли тадқиқотчи Б. Н. Наследов бошчилигидаги олимлар, кейинроқ 1934 йилда Д. М. Богданович раҳбарлигидаги геологик-қидирув экспедицияси Ангрен кўмир конларини аниқлашда катта ишларни олиб бордилар. 1940 йилда эса Чикризов ва Захаревичлар шахталарни фақат ёпиқ усулда қурибгина қолмай, кўмирни очиқ усулда қазиб олишни таклиф қилишди. Бу таклиф жуда катта иқтисодий фойда берди ва улар Давлат мукофотига сазовор бўлдилар.

Улуғ Ватан уруши йиллари Ангрен ёнилғисининг аҳамияти яна ҳам ошиб кетди. Темирйўл, шоссе йўллари қурилди. Ангрен шахтёрлари совет халқининг немис-фашистлари устидан қозонган буюк ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар.

Музейдаги бўлимларнинг бири Улуғ Ватан уруши ветеранларига бағишланган. Ҳозир шахтёрлар шаҳрида яшаётган уч мингдан зиёд уруш ветеранлари тўғрисида экспозиция очилган....

1946 йил шаҳар тарихига зарҳал харфлар билан битилди. Ўша йили «Ангреншахтострой» ишчилар посёлкасини Ангрен шаҳрига айлантириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Шу пайтдан бошлаб бу ерга бинокорлар кела бошладилар. 1956 йилда эса республика комсомоли Ангрен қурилишини ўз оталиғига олди. Катта Ангрен қурилишига 3 мингдан зиёд қалби олов йигит-қизлар етиб келишди. Шаҳардаги дастлабки кўчага ҳам Комсомол номи берилди. Шу йиллар мобайнида Ангренда жуда катта қурилишлар авж олди. Турли саноат корхоналари қад кўтарди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, ишлаб чиқариш новаторлари етишиб чиқди. Ҳозирги кунда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Турғун Ҳасанов, Хўжа Алиқулов, республикада хизмат кўрсатган бинокорлар Д. Зозулин, ёшларнинг севимли устози Л. И. Айхили номини ким билмайди дейсиз?! Ўлкашунослик музейида Ангреннинг шундай илғорлари ҳақида кўпгина материаллар тўпланган. Республика кочегаркасининг бугунги куни тўғрисида «Ангрен ривожланган социализм даврида» деб аталган бўлим ҳикоя қилади.

— Музейимиз материаллари кундан-кунга кўпайиб бормоқда, — дейди музей директори вазифасини бажарувчи Тамара Ивановна Гувели, — ҳозир табиат бўлимини жиҳозлаяпмиз. Бизга музейни янги экспонатлар билан бойитишда археолог, рассом ва олимлар яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ангрен ўлкашунослик музейини ҳар куни кўплаб меҳнаткашлар келиб кўрмоқдалар. Бу ердаги экспонатлар уларнинг ўлка тарихини яна ҳам яхшироқ билиб олишларига хизмат қилмоқда.

А. АБДУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

„МАЛИКА“га МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

КЎККА қараб бўй чўзаётган маккажўхоризорда эрта тонгданоқ ҳаёт қайнайди. Бир текисда сўталаган экинларни кўрган кишининг дили қувонади.

— Дончиликни ривожлантириш коллективимиз меҳнат аҳлининг эзгу мақсади, — дейди бригада етакчиси Қурбон Қосимов. — Биз ана шу мақсад йўлида сифат ва самарадорлик беш йиллигининг учинчи зарбдор йилида 40 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 100 центнердан «қаҳрабо дон» йиғиштириб олиш. Ватан омборига 400 тонна макка дони етказиб бериш мажбуриятини қабул қилдик.

Зиммага олинган юксак мажбуриятни шараф билан бажариш учун бригада маккажўхорикорлари дала ишларини эрта кузданоқ бошлаб юбордилар. Барча майдонлар яхоб сувига қондирилди. Баҳорда об-ҳавонинг қулай кунларидан фойдаланиб уруғ экишни қисқа муддатларда тугалладилар. Механизаторлар карталар узра яшил ниҳоллар пайдо бўлиши билан дастлабки ишловни бошлаб юбордилар.

Маълумки, маккажўхори ҳосилдорлигини ошириш учун унинг ишловига, озуқасига эътибор бериш керак. Ҳозиргача маккажўхорига уч марта комплекс ишлов берилди. Ҳар гектар ерга 500 килограммдан селитра солинди, маҳаллий ўғитдан фойдаланилди.

Бригаданинг Ҳусан Исмоилов, Саидқул Эркабоев, Аҳмад Оллоев каби миришкорлари, айниқса, мардонавор меҳнат қилмоқдалар. Культивация ўтказилиши билан пайкалларга оби-ҳаёт тараган бу азаматлар ҳозир ниҳолларга охирги шарбат сувини беришаяпти. Ҳар туп ниҳолда 3—4 тадан сўта мавжуд. Бригада аъзолари ҳосил чўғини чамалаб кўрдилар. Ҳар бир сўтада энига 15—16 қатор, бўйига эса 54—58 тадан дон санадилар. Ана шундай дон боғлаган ҳар бир сўтадан 950—1000 граммга етказиб дон олиш мумкинлиги ўз-ўзидан маълум.

«КПСС XXV съезди» совхозининг 2-бўлимига қарашли бу бригада меҳнаткашлари маккажўхори парваришини сусайтирмай, ўрим-йиғимга тайёргарлик кўрмоқдалар. «Херсонец» комбайни сифатли ремонтдан чиқарилиб қўйилди. Августнинг биринчи ўн кунлигида бўлим ўрим-йиғимга киришишга шайланмоқда.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Бекобод райони.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СССРНИНГ БМТ ҲУЗУРИДАГИ ВАКОЛАТХОНАСИ НОРОЗИЛИГИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси БМТ ҳузуридаги АҚШ ваколатхонасига нота юбориб, бу нотада Америка маъмурларининг диққат-эътиборини совет элчихонасининг нормал ишлашига халақит бераётган душманлик ҳаракатларининг давом этаётганлигига яна бир бор қаратди.

Нотада бундай дейилади: 1 ва 2 август кунлари ваколатхона биноси олдида безори унсурларнинг иғвогарлик йиғинлари уюштирилди. Бу йиғинларнинг қатнашчилари қийқириб, совет дипломатлари ва уларнинг оила аъзолари шаънига таҳдид сўзларини айтдилар, совет кишиларини жисмоний жазолашга даъват этдилар. Бу воқеани кузатиб турган полициячилар ана шундай иғвогарлик ҳаракатларининг пайини қирқиш юзасидан бирон бир чора кўрмадилар, аслида уларга йўл қўйиб бердилар.

Ажнабий мансабдор шахслар ва АҚШнинг расмий меҳмонларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги тегишли федерал қонунга мувофиқ ана шундай тусдаги душманлик ҳаракатлари жазоланиши лозимлигини эслатиб, СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси АҚШ маъмурларининг кўрсатиб ўтилган қонунни бузиш давом этаётганлиги учун жавобгарликдан ва улар ўз зиммаларига олган халқаро мажбуриятлардан бўйин товлашга интилаётганлигидан таажжубланаётганлигини изҳор этди.

Ана шундай ҳаракатларнинг характери, дейилади нотада, Америка гражданлари ўртасида Совет Иттифоқига ва совет кишиларига нисбатан душманчилик кайфиятларини кучайтиришга қаратилган кампания авж олдирилаётганлигидан далолат беради.

СССРнинг БМТ ҳузуридаги ваколатхонаси бу иғвогарликларни АҚШнинг муайян доиралари уюштираётган советларга қарши ҳаракатларни кучайтиришдаги янги босқич, деб ҳисоблайди.

СССР ваколатхонаси Совет Иттифоқига душманлик ҳаракатлари муносабати билан қатъий норозилик билдириб, Америка маъмурлари бундан буён ана шундай ҳаракатларнинг юз беришига йўл қўймайдиган барча зарур ва амалий чораларни кўришларини яна бир бор қаттиқ талаб қилади.

ФРАНЦИЯ. Париж яқинида жойлашган Версаль саройи биносида кучли портлаш содир бўлди. Бу саройда француз қироллари яшаган, ҳозирда француз ва жаҳон тасвирий санъати асарларининг бой коллекцияси сақланмоқда. Портлаш натижасида саройнинг чап қанотидаги уч қават анча зарарланди. Суратда: портлаш оқибатида зарар кўрган хоналардан бири.

ЮПИ—ТАСС фотоси.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● БУХАРЕСТ. Руминия беш йиллик планида қуриш кўзда тутилган энг йирик объектлардан бири Турченидаги иссиқлик электр станцияси ишга тушди. Унинг энергетика потенциали 2640 мегаваттни ташкил этади. Руминия иссиқлик энергетикасининг бу тўнғич корхонаси Жилцгорж кўмир ҳавзаси корхоналари ва шахталарини электр энергия билан таъминлайди.

● ПРАГА. Велки киртиш шаҳридаги «Долина» шахтасида Ш. Капуста бошлиқ илғор коллектив кўмир қазиб чиқаришда янги рекорд қўйди. Беш йиллик директиваларига мувофиқ бу йил ЧССРда кўмир қазиб чиқариш қарийб 124 миллион тоннага етказилиши керак.

● ХАНОЙ. Вьетнам беш йиллиги учинчи йилида мамлакат туз қазиб чиқарувчилари янги муваффақиятларга эришдилар. Йил бошидан буён давлатга 354 минг тоннадан кўпроқ туз топширилди. Мамлакат жанубидаги Хаузянг вилоятининг туз қазиб чиқарувчилари бу йил айниқса катта ғалабага эришдилар. Улар йиллик план бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар.

(ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

ҚОБУЛ. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш Афғонистон Демократик Республикаси ҳукуматининг энг асосий вазифаларидан биридир. Қобул радиосининг хабар қилишича, апрель революцияси ғалабасидан кейинги даврда деҳқонлар ва қишлоқ хўжалик кооперативлари ихтиёрига минглаб тонна минерал ўғит, шунингдек 10 миллион афғонидан зиёд миқдорда заёмлар берилган. Деҳқонларнинг барқарор даромад олишини таъминлаш мақсадида дон учун қатъий бозор нархларини белгилаш ва улардан 500 минг тонна буғдой харид қилиш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

ОТТАВА. Канадада озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи тинмай ошиб бормоқда. Канада статистика бюросининг маълумотларига кўра, шу йилнинг июль ойида гўшт нархи ўтган йилнинг ана шу давридагига нисбатан 70 процент, нон ва нон маҳсулотлари 8 процент, балиқ 15 процент, янги мева 35,3 процент, сабзавот 30 процент, парранда гўшти 21 процент қимматлашган.

БЕРН. Шу йилнинг дастлабки етти ойи мобайнида Швейцарияда мингга яқин фирма синган. Маҳаллий матбуотнинг таъкидлашича, мамлакат бошдан кечираётган иқтисодий танглик, рақобатнинг кескинлашиши оқибатида майда ва ўрта ҳол фирмалар ёппасига хонавайрон бўлмоқда.

ПХЕНЬЯН. Сеулдан олинган хабарларга кўра, бу ерда полиция сонини кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилинган. Жанубий Корея аҳолисининг иқтисодий ҳаётни демократлаштириш учун кураш олиб бораётганлиги сотқин режимни жиддий ташвишга солиб қўймоқда. Сеул маъмурлари 1976 йилдаёқ полиция кучларини кучайтириш беш йиллик планини қабул қилган эдилар. Полициячиларни шу йилнинг ўзидаёқ яна 8 минг нафар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

(ТАСС).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» почтасидан

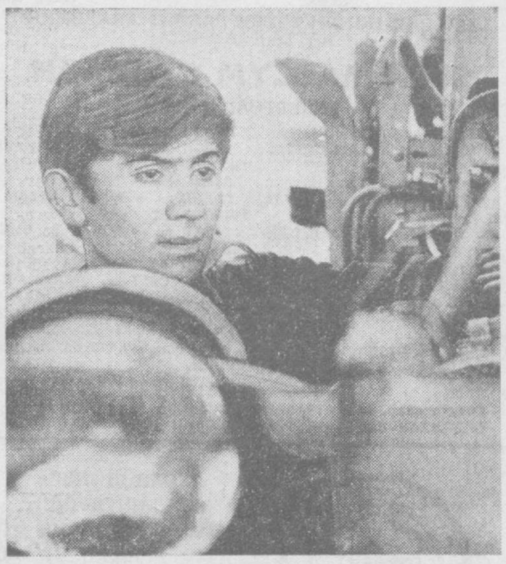

Аҳмаджон Назаров Тошкент трактор заводининг илғор ишчиларидан ҳисобланади. Моҳир ишчи смена топшириқларини ортиғи билан бажарибгина қолмай тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатли бўлишига эришмоқда. Суратда: А. Назаровни иш устида кўриб турибсиз.

Ҳ. МИРЗАКАРИМОВ фотоси.
Жамоатчи фотомухбир.

ДЕПУТАТ БОШЛИҚ БРИГАДА

БАЙРОҚДОР 159-трестда илғор бригадалар ҳақида гап борганда 13-қурилиш бошқармасининг Тўлқин Самиғов бошлиқ комплекс бригадаси доимо ҳурмат билан тилга олинади. Бунинг боиси бор, албатта.

Бу бригадага Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери, шаҳар Советининг депутати, коммунист, 22 йиллик катта тажрибага эга Тўлқин Самиғов раҳбарлик қилмоқда.

Бригада трестда биринчи бўлиб коммунистик меҳнат зарбдорлари номини олган, Злобин методи асосида биринчи иш бошлаган, икки беш йилликни бир беш йилликда бажаришдек Ватанпарварлик ташаббуси билан чиққан коллективдир.

Ҳа, Тўлқин ака 1962 йилдан бери 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармасида бригадирлик вазифасини бажариб келаяпти. 54 кишилик турли миллат вакилларидан ташкил топган бу бригада бинокорларини у доимо илғорликка, тежамкорликка ўргатиб, уларга бош бўлмоқда.

Бригада аъзолари 2,5 йилда ўнинчи беш йиллик планларини шараф билан бажардилар. Бу йилнинг ўзида 11 беш йиллик ҳисобига 64 квартирали 4 қаватли бинони ва 500 ўринли ётоқхонани қуриб беришни ўз зиммаларига олдилар.

Бу бинолар Киров районининг Хуршид кўчасида қад ростлаяпти. Ётоқхона ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти талабалари учун қурилаяпти.

Аҳил коллектив бир кунда икки кунлик план топшириқларини бажариш билан бирга сифат ва тежамкорликка ҳам алоҳида эътибор бериб ишладилар. Шу йилнинг ўтган ойларида 20 минг дона пишиқ ғишт, 30 куб метр тахта, 10 тонна арматура, 30 куб метр бетон қоришмаси ва бўлак қурилиш материаллари тежаб қолинди.

— Бригаданинг эришаётган бундай улкан ғалабаларида трест бошқармалари ўртасида бошланган социалистик мусобақа, қолаверса меҳнат интизомига тўлиқ риоя қилинияпганлигидир, — дейди прораб Л. Август.

Бригада машъал бинокорларидан Республикада хизмат кўрсатган бинокор, қурилишдаги ҳамма ишлар устаси Бўрибой ака Муҳамедов, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери ғиштчи Ғани ака Валиев, Қобил Юнусов, дуродгорлардан Бахтиёр Иноятов, Сойиб Тоймуҳамедов, пайвандчи Карим Ҳамидов, бетончи Ўрин Маҳкамов кабиларни ҳурмат билан тилга олиш мумкин. Ана шу қалби олов ишлаб чиқариш илғорлари хизмати эвазига бригада зафар нашъасини сурмоқда.

С. СУЛТОНОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

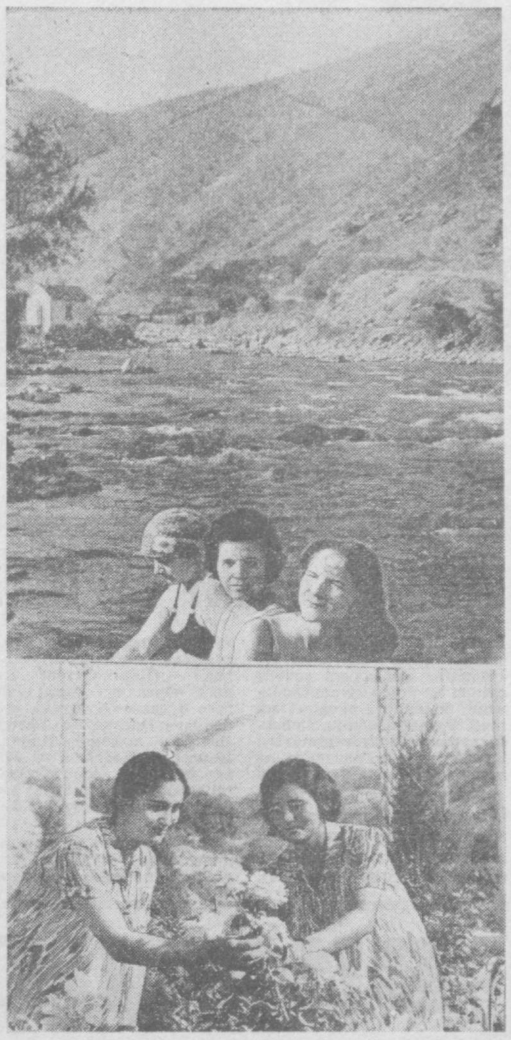

СУВ, ҚУЁШ, ҲАВО. Инсон саломатлиги учун ана шу уч манбанинг аҳамияти беқиёсдир. Бўстонлиқ районидаги хушманзара Ҳумсон қишлоғи атрофида уларнинг бари муҳайё. Суратда: дам олиш лавҳалари.

А. Тўраев фотолари.

Саволларингизга жавоб берамиз

«ҲУРМАТЛИ редакция, биз Чилонзор районидаги Громкая кўчасида истиқомат қиламиз. Яқинда бир қатор хонадонлар газлаштирилиб иситиш воситалари ўрнатилди. Лекин ана шу тадбирларнинг якунланиши натижасида маҳалла аҳли ўртасида бир қатор саволлар кўндаланг бўлиб қолди. Район газ бошқармаси ходимларининг тушунтиришларига кўра эндиликда ошхона, ваннахона ҳамда коридорлар кубатураси учун ҳам ҳақ тўлашимиз керак экан. Ана шу масалага батафсилроқ жавоб олишни истар эдик.

Громкая кўчасида яшовчи аҳоли номидан Республикада хизмат кўрсатган врач Р. А. АЪЗАМОВ.

РЕДАКЦИЯ саволга тўлароқ жавоб олиш мақсадида Ўзбекистон ССР Главгаз бошқармасига мурожаат қилди. Лекин Главгаз масъул ходимлари иситиш воситалари учун ҳақ тўлаш тартиби РСФСР турар жой ҳамда коммунал хўжалиги Министрлигининг «Жилищное и коммунальное хозяйство» журналида эълон қилинган ягона тарификацияга асосланиб тузилганлигини маълум қилишди. Шундан сўнг РСФСР турар жой ҳамда коммунал хўжалиги министрлигига мурожаат қилдик.

Буни РСФСР турар жой ҳамда коммунал хўжалиги Министрлигига қарашли Главгаз бошқармасининг бош инженери И. В. ДУДИН қуйидагича шарҳлаб берди:

«Иситиш воситалари мавжуд бўлган хоналарнинг барча кубатураси шунингдек, махсус иситиш воситалари бўлмаган лекин шу хонага эшик ёки бошқа очиқ деразалар орқали туташ бўлган хоналар, коридорлар ҳамда газ плиталари ўрнатилган ошхоналар ҳажми иситиш учун ҳақ тўланадиган умумий кубатурага киритилиши керак. Чунки бу хоналар шартли фойдали хоналар деб юритилади.

Иситиладиган уйларнинг шартли фойдали хоналари дейилганда турар жой ҳамда маҳаллий иситиш воситалари ҳисобига ҳарорат сақланиб турадиган ёрдамчи (ошхона, ваннахона, коридор ва ҳ. к.). хоналар тушунилади».

ХАЛҚИМИЗ осойишталиги учун

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ Собир Раҳимов районига қарашли студентлар шаҳарчасида минглаб меҳнаткашлар, олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари истиқомат қиладилар. Бу ерда жамоат тартибини сақлаш яхши йўлга қўйилган.

ХАЛҚИМИЗ осойишталигини яхши қўриқлаб, эл ҳурматини қозонаётган Собир Раҳимов район милиция ходимлари штатсиз жамоат тартибини сақловчилар, халқ кўнгилли дружиначилари эл осойишталиги йўлида бирмунча намунали ишлар қилишмоқда. Студентлар шаҳарчасида кўп йиллардан бери участка инспектори бўлиб ишлаётган ички ишлар бўлимининг ходими, «Милиция аълочиси» милиция майори Тўра Салимжонов шаҳарчадаги жамоатчилик ва участка таянч пунктини намунали бошқариб, штатсиз участка инспектори, халқ кўнгилли дружиначилари билан бирга эл осойишталигини сақлаб келмоқда.

Эл осойишталиги йўлида хизмат қилаётган район ички ишлар бўлимининг ходимларидан ўсмир ёшлар билан ишловчи инспектори М. Жўраев, участка инспектори вакили Ж. Сулиев, балоғатга етмаган ёш болалар инспектори М. Султонова, халқ кўнгилли дружиначиларининг бошлиғи ҳуқуқшунослик фанлари кандидати, Тошкент Давлат Университетининг катта ўқитувчиси А. Ҳолиқов ва бошқалар студентлар шаҳарчаси осойишталигини сақлаб келмоқдалар. Оқшом пайти студентлар шаҳарчасидан ўтиб қолсангиз Т. Салимжонов бошқараётган участка таянч пунктининг қизил боғичли халқ кўнгилли дружиначиларини албатта учратасиз. Халқимиз осойишталиги йўлида қилинаётган барча ишлар, баъзи бир ноқобил шахслар устидан кўрилаётган барча зарурий чоралар ўз самарасини бермоқда.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

«БИЗ-ЭРКАКЛАР»

Профессор Б. Урланиснинг бундан бир неча йил бурун «Литературная газета»да эълон қилинган «Эркакларни эҳтиёт қилинг!» сарлавҳали мақоласи кўпчиликнинг эсида бўлса керак. Машҳур социолог ўз мақоласида факт ва рақамлар билан ҳозирги даврда эркаклар аёлларга нисбатан кўпроқ касалликка чалинишлари, турмушнинг оғири ва масъулияти асосан улар зиммасида эканлигини исботлайди.

Бу хусусдаги жиддий социологик тадқиқотларга худди ана ўша мақола катта турткн бўлди. Дарҳақиқат, статистика маълумотларига қараганда, Совет Иттифоқида ҳар юзта қиз чақалоққа 105 та ўғил чақалоқ тўғри келса ҳам, бу рақам тобора ўғил болаларнинг, эркакларнинг камайиб бориши билан характерланади. Рақамларга эътибор беринг. Ҳар 100 аёлга ўттиз ёшликлар орасида 96 эркак, қирқ ёшга бориб 85 эркак, эллик ёшга борганда атиги 58 эркак тўғри келаркан. Эллик ёшдан кейин эса эркаклар ўз ёшларидаги аёлларга нисбатан янада камайиб боришлари ҳақида ҳам аниқ маълумотлар мавжуд.

Хуллас, Совет Иттифоқида эркакларнинг ўртача умри 64 ёшни, аёлларнинг ўртача умри эса 74 ёшни ташкил этади. Хўш, бунинг сабаби нима? Бу саволга С. Шенкманнинг «Биз — эркаклар» деган китоби жавоб беради. Китоб Москвадаги «Физкультура ва спорт» нашриётида чоп этилган.

Ҳозирги даврда, деб таъкидлайди автор, соғломликнинг ўзигина одамни ҳар хил дардлардан, касалликлардан ҳимоя қилувчи доимо ишончли қалқон бўла олмайди. Бизнинг аждодларимиз ҳозиргидай мураккаб, шиддаткор, муттасил ўзгариб турадиган шароитларда яшамаганлар. Ҳавонинг ғубори ва шаҳарлар шовқини, дарё ва денгизларнинг ифлосланиши, ҳаёт суръатларининг жадаллашуви ҳамда турмуш табиий ритмининг ўзгариши, кўп одамлар учун меҳнатда тун билан куннинг ўрин алмашуви, никотин, алкоголь, кўп овқат еб — кам ҳаракат қилиш, химиянинг турмушга тортинмай кириб бориши ва шу каби кўп салбий факторлар ҳаётнинг, меҳнатнинг ва турмушнинг асосий оғирлигини зиммаларига олган эркакларнинг «мувозанат сақлаш», ўзини муттасил ўнглаб олавериш, муҳит билан мувофиқлашув қобилиятларини ва имкониятларини астасекин емиради.

Хўш, шундай бўлгач, нима қилиш керак? Эркакларни ким эҳтиётлаши зарур? Аёлларми? Йўқ, эркакларнинг ўзлари!

Китобдаги 12 бобнинг ҳар бирида эркаклар ўзларини қандай тутишлари кераклиги ҳақида, жисмоний ва руҳий саломатликни қандай асраш ва яхшилаш мумкинлиги тўғрисида фан ва тажриба натижаларига таянувчи фойдали маслаҳатлар берилган.

Н. ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон телевидениесининг ходими.

ШИФОХОНА ҚАЧОН БИТАДИ?

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

БЎКА райони меҳнаткашлари учун янги шифохона зарур эди. Меҳнаткашларнинг кўпдан қилган орзуси рўёбга чиқадиган бўлди.

Бундан роппа-роса беш йил бурун 240 койкали, кўп профилли янги шифохона қурилиши бошлаб юборилди. Тўққизинчи беш йилликнинг зарбдор қурилиши, деб ном олган участкада аввалига ишлар жуда тезкорлик билан борди. Қурилиш бошланган 1973 ва ўтган 1977 йиллар мобайнида республика қишлоқ қурилиши министрлигига қарашли механизациялашган 4-кўчма колонна қурувчилари, шунингдек, 20, 88, 90, 93, 100-СПМК пудратчилари икки миллион сўмликдан ортиқ қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Бош корпусда асосан кўпгина ишлар ниҳоясига етказилди.

Аммо инфекцион, хўжалик ва ошхона корпуслари кўтарилиб, томи ёпилганича турибди. Объектда бажарилиши лозим бўлган ишлар анчагина. Бироқ бу ишларнинг кўпини «Узминсельстрой»га қарашли 20, 88, 90 ва 100, шунингдек «Облсельстройтрест»га қарашли 93-СПМК қурувчилари бажаришлари керак. Объект юбилей йилининг IV кварталида фойдаланишга топширилиши керак эди. Аммо 93- (бошлиғи Николай Ефимов), 100- (бошлиғи Рашид Назруллаев) СПМК пудратчиларининг сусткашликлари сабабли объект белгиланган муддатда қуриб битказилмади.

Бу йил объектда яна 223 минг сўмлик иш бажарилиши керак. Бироқ қурилиш суръати ҳамон суст. Пудратчилар зарур ишчи кучи ва техника ажратишмаяпти. 93-СПМК 70—80 ўрнига 35—40 қурувчи билан ўтган беш ой мобайнида 176 ўрнига 110 минг сўмлик иш бажарди. 100-СПМК қурувчилари 132 ўрнига бор-йўғи 82 минг сўмлик иш қилишиб, объектни фойдаланишга топширишни кечиктириб юборишяпти.

Пудратчиларнинг раҳбарларига унча-мунча гап кор қилмаяпти. Улар «ишчи кучини кўпайтирамиз, суръатни тезлаштирамиз»дан нари ўтишмаяпти. Пудратчи ташкилотларнинг нисбатан кам ишчи кучи ажратаётганликлари сабабли шифохона биносигина эмас, «Узсельхозтехника» район бирлашмаси, Бўка қишлоқ хўжалик механизациялаш техникумининг бош корпуси, 18 квартирали турар-жой биноларини пардозлаш ва коммуникация ишлари асоссиз кечиктирилаяпти.

Хўш, аҳвол қачонгача шундай бўларкин? Наҳотки, масъулиятсиз пудратчиларни тартибга чақириб қўйишнинг иложи бўлмаса?!

Э. САИДКАРИМОВ,
журналист.

СУВЧИЛАР СУЛОЛАСИ

Уфққа туташиб кетган ғўза пайкалларини оралаб тўрт киши юрибди. Уларнинг кексароғи ёнидаги уч йигитга нималарнидир уқдиради. Ғўзаларни обиҳаётга қондираётган бу кишилар ота-бола сувчилар.

Етти фарзанднинг отаси Зокиржон Мамажонов сувчилик касбини уч ўғлига ҳам ўргатмоқда. Ота касбини ардоқлаб, сувчиликнинг сир-асрорини пухта ўзлаштириб олаётган фарзандларнинг энг каттаси Тоир Мамажонов эндигина 18 ёшга кирди. Ўрта мактабни тугатиб, отаси ёнида совхозда қолди. Ўртанча ўғил Холмамат эса механизаторлар тайёрлаш курсини битирди. Ҳозирги кунда отаси билан ғўзаларни обиҳаётга қондирмоқда. Тўйчибой ҳам 8-синфни тугатиб, акалари изидан бораётир.

Оққўрғон районидаги Султон Сегизбоев номли совхознинг Юсуф Ништонов бошлиқ бригадаси меҳнат аҳли улардан жуда мамнун. Ота-бола сувчиларга қарашли 50 гектар майдондаги ғўзалар иккинчи сувдан чиқарилиб, 30 гектардан зиёд майдонга учинчи сув қўйиш тугалланди.

— 106 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» ҳосили олиш ниятида тер тўкиб ишлаётган бригада аъзолари сафида эканлигимдан, бу хайрли ишга ўғилларим ҳам улуш қўшаётганларидан ғоят бахтиёрман, — дейди тажрибали сувчи.

М. ТОЖИБОЕВА.
район газетаси ходими.

ҲАММАГА ФОЙДАЛИ

Мамлакатимиз меҳнаткашларининг моддий ва маданий фаровонлигини муттасил ошириш Коммунистик партия ва Совет давлати сиёсатининг асосий мақсади эканлиги СССР Конституциясида ёзиб қўйилган.

БУ аҳолининг омонат кассаларига қўйган омонатлари муттасил ошиб бораётганлигида ҳам кўринади.

Масалан, Тошкент областининг ўзидагина ҳар йили бундай омонатлар 33—34 миллион ўсиб бориб, ҳозирда жаъми 363 миллион сўмликни ташкил қилади. Областимизда салкам 347 минг киши ёки даромад кўраётган ҳар икки кишидан бири кассада омонат сақламоқда.

Ҳар йили аҳолига кўрсатилаётган хизмат доираси кенгайиб бораяпти. Омонат кассалари фақат омонат сақлабгина қолмай, коммунал солиқ ва страхование, болалар боғча ва яслилари учун тўловларни ҳам қабул қилмоқда. Шунингдек 3 процентли заём облигациялари, пул—буюм лотереяси билетлари сотилмоқда, аккредитивлар, нархи 200 сўмдан ортиқ бўлган товарлар учун расчёт чеклари беради. Омонат кассалари орқали иш ҳақи тўлаш каби янги хизмат тури ҳам қўлланиляпти. Ҳозирда Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ангрен кўмир разрези, Чиноз қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатининг 10 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчиси омонат кассалари орқали иш ҳақи олмоқда. Хизмат кўрсатишнинг ана шу каби формалари меҳнаткашлар учун ҳам, давлат учун ҳам фойдалидир.

Ўтган йили областда омонатлар бўйича 7400 минг сўмлик процент ва ютуқ, шунингдек 3 процентли Давлат заёми облигациялари ҳамда оммавий заёмлар бўйича 2639 минг сўм ютуқ тўланди. Ҳар бир киши ана шундай моддий манфаат кўриш билан бир қаторда қимматли вақтни тежаши турган гап. Айтайлик сиз квартира, электр, газ, телефон, болалар боғча ва яслиси, музика мактабларида ўқитиш учун ҳар ойда кассага бориб туришингиз шарт эмас. Юқоридаги тўловлар суммасини перечисление қилиш

АҲОЛИГА ҚУЛАЙЛИКЛАР.

учун омонат кассасига доимий топшириқнома бериш кифоя.

Ундан ташқари омонат кассаларида пул сақлаб, вақти келгач қимматбаҳо буюмлар, курорт йўлланмалари, автомашина ва ҳоказолар сотиб олиш мумкин. Албатта, омонат кассаларида пул сақлаш давлат учун фойдали, чунки бу маблағдан халқ хўжалиги, фан ва маданиятни юксалтиришда ва аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш мақсадларида фойдаланилади.

Ҳозирги вақтда областимиздаги 325 омонат касса беш йилликнинг учинчи йили план ва социалистик мажбуриятларини бажариш учун катта иш олиб боряпти. Бу план ва мажбуриятлар ўтган йилгидан анча кўпдир. Аммо уларни бажариш учун имкониятлар етарли — қишлоқ хўжалик маҳсулотлари давлатга тез суръатлар билан топширилмоқда, Ишчи ва хизматчилар планини ошириб бажарганликлари учун мукофотлар олишяпти ва ҳоказо. Ана шу имкониятларни тўла ишга солиш учун давлат меҳнат омонат кассалари область бошқармаси талай тадбирларни кўряпти.

Айни вақтда областда омонат кассалари ишини янада ривожлантириш учун давлат меҳнат омонат кассалари, давлат банки, корхона ва муассаса, колхоз ва совхозларнинг биргаликда куч-ғайрат сарфлашлари талаб этилади. Областдаги айрим шаҳар ва районларда, айниқса Бўка, Пискент, Коммунистик ва Ўрта Чирчиқ районларида штатли ходимлари бўлган омонат кассаларини қўшимча равишда очиш зарурияти туғилмоқда.

Ана шу каби масалаларнинг ҳал этилиши омонатлар янада кўпайишининг, аҳолига хизмат кўрсатиш савиясини оширишнинг муҳим омили бўлади.

С. СОБИРЖОНОВ,
Область меҳнат омонат кассалари бошқармасининг бошлиғи.

МАШИНА ТЕРИМИНИ КЎЗЛАБ

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз деҳқонлари ҳосилга-ҳосил қўшиш учун ғўза парваришини қизғин давом эттирмоқдалар. Бригадаларда ишчи кучлари ва техникадан самарали фойдаланилаётганлиги туфайли кундалик график ортиғи билан адо этилмоқда.

Ўзаро мусобақада 3-бригада деҳқонлари пешқадамлик қилмоқдалар. Бу ерда ғўзалар машинабоп қилиб ўстириляпти.

Далаларга «Сифат белгиси» берилиши — бригада аъзоларининг ишга бўлган масъулиятини янада ошириб юборди. Улар ой охиригача қатор ғўзага яна икки марта ишлов бериш ва бир марта қондириб суғоришга аҳд қилдилар.

Б. БАҲРОМОВ.
штатсиз мухбир.

БОЛАЛАР ГУЛШАНИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ янги микрорайонлардан бири Марказ-27 турар жой кварталида янги болалар боғча-яслиси фойдаланишга топширилди. 159-қурилиш бошқармаси бинокорлари муддатидан илгари қуриб битказган бу кичкинтойлар масканида ўғил-қизлар қувнаб тарбияланишмоқда.

Боғча-яслида 14 та группа мавжуд. Ҳар бир группада 30 жажжи ўғил-қиз тарбия топаяпти. Тажрибали педагоглар бор маҳоратларини, билимларини ишга солмоқдалар.

— Муассасамизда ишлаётган ходимларимизнинг барчаси ўз ишига чиндан дилдан меҳр қўйган кишилардир, — дейди боғча мудираси Т. Орифбоева. — С. Зоирова, Ф. Йўлдошева сингари тарбиячилар кичкинтойлар қошида парвона бўлишяпти. Музика ўқитувчиси Ф. Мирмаҳмудова эса болаларнинг эстетик тарбияси билан шуғулланади.

Боғчада ҳар бир кун қувноқ ва қизиқарли ўтади. Ота-оналар боғча коллективи ишидан беҳад мамнун бўлишмоқда.

А. ТОЛИПОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Штатсиз фотомухбиримиз А. Тўраевнинг бу фотолавҳаси Ҳадра майдонида суратга олинган.

ШИФОБАХШ ЎСИМЛИКЛАР

ЎЛКАМИЗНИНГ тоғ адрларини, яйлов-қирларини, дала-боғларини қоплаган яшил ўсимликлар орасида қимматли, шифобахш хусусиятларга эга бўлган ўсимликлар ҳам кўплаб учрайди. Халқимиз қадим-қадимдан ана шу гиёҳлардан турли касалликларни даволашда дори-дармон сифатида фойдаланиб келади. Шарқимизнинг улуғ олимларидан Абу Али ибн Сино ҳам беморларни даволашда шифобахш ўсимликлардан кенг фойдаланган ва уларнинг 900 дан зиёд турини таърифлаб, ўзининг «Тиб қонунлари» асарида ёзиб қолдирган.

Химия фани кенг тараққий қилиб янгидан-янги дори-дармонлар синтез қилиб олинаётган ҳозирги замон медицина саноатида ҳам доривор ўсимликлар ўз аҳамиятини йўқотгани йўқ, аксинча уларга бўлган қизиқиш ва талаб тобора ўсиб боряпти.

Ўрта Осиё территориясида ана шу доривор ўсимликларнинг жуда кўплаб турлари мавжуд. Мисол учун витаминларга бой бўлган юрак, қон-томирлари касаллигини даволашда ишлатиладиган наъматак меваси, меъда-ичак касаллигига даво бўладиган андиз ўсимлиги, жигар, ўт касалликларини даволашда қўлланиладиган маккажўхори попуги, ўпка-буйрак касаллигида ҳамда қон тўхтатувчи модда сифатида ишлатиладиган қирқ бўғин ўсимлиги, шунингдек, далачой, тоғ райҳони, эрмон ўсимлиги ва бошқа бир қанча доривор ўсимликлар Ўрта Осиёда, жумладан республикамизда кўплаб учрайди. Ҳозирги кунда ана шу ўсимликларнинг айримлари айни пишган ва йиғиб-териб оладиган пайт. Айримлари эса энди етиляпти. Область дорихона хизматчилари шаҳар ва район марказий дорихоналари ходимлари билан доривор ўсимликларни йиғиб олиш билан банд. Уларга бу ишда мактаб ўқувчилари, студентлар ҳамда кенг жамоатчилик яқиндан ёрдам беряпти.

М. ҒАФУРОВА,
Тошкент область дорихоналар бошқармаси ахборот бўлими бошлиғи.

Оққўрғон районидаги Мустафо Чачи номидаги пионерлар лагери шу кунларда ўқувчилар билан гавжум. Ҳозир бу ерда колхозчиларнинг 150 ўғил-қизи ёз гаштини сурмоқда. Суратда: лагернинг шахмат-шашка павильонида.

Ҳ. Аввалов, Б. Ҳатамов фотоси.

Спорт

ЯНА МАҒЛУБИЯТ

«Пахтакор» сафарда яна ютқазди. Бу сафар тошкентлик футболчилар мавсумда медалга даъвогарлардан бири бўлган «Черноморец» командасидан 1:4 ҳисобида енгилдилар. Одесса футболчиларига бу ғалаба турнир жадвалининг учинчи поғонасига чиқиб олишга имкон берди.

«Пахтакор» кейинги учрашувни ҳам кучли рақиб билан ўтказади. Командамиз 20 августда Тбилисида маҳаллий динамочилар билан ўйнайди.

Навбатдаги турда пешқадамлар мавқеини янада мустаҳкамлаб олдилар. Тбилиси динамочилари «Қайрат»ни 1:0 ҳисобида енгиб, очколарини 30 тага етказишди. «Шахтёр» ҳам ўз ҳисобига яна иккита очко ёзди. Донецк футболчилари пойтахт спартакчиларини 1:0 ҳисобида енгдилар. Шу турнинг бошқа ўйинлари қуйидаги ҳисоб билан тугади. «Торпедо» — «Арарат» — 1:0; «Зенит» — «Нефтчи» — 1:0; ЦСКА — «Динамо» (М)—2:4; «Днепр» — «Динамо» (К) — 1:0.

Командаларнинг бугунгача бўлган турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	У.	Т.	О
«Динамо» (Тб)	20	26—13	30
«Шахтёр»	19	27—15	28
«Черноморец»	20	30—17	25
«Динамо» (М)	19	25—16	24
«Торпедо»	20	23—16	24
ЦСКА	20	26—28	23
«Динамо» К()	20	25—17	21
«Зенит»	20	22—23	21
«Спартак»	20	24—24	18
«Нефтчи»	20	15—17	17
«Пахтакор»	20	26—30	16
«Қайрат»	20	17—25	16
«Заря»	19	22—28	15
«Арарат»	20	12—26	14
«Локомотив»	19	16—27	14
«Днепр»	20	14—28	10

Кеча бўлиб ўтган «Локомотив» — «Заря» учрашуви натижаси турнир жадвалида ҳисобга олинмаган.

АРМИЯЧИ БОКСЧИЛАРИМИЗ ЮТУҒИ

Львовда социалистик мамлакатлар дўстона армиялари боксчиларининг чемпионати бўлиб ўтди. 11 та вакилимиз финалга чиқишди. Уларнинг тўрттаси ҳал қилувчи учрашувда ўзаро куч синашдилар. Мамлакат терма командаси сафида қатнашган тошкентлик Дмитрий Грубов финалда польшалик В. Бояновский билан учрашди. Биринчи рауиддаёқ боксчимиз рақибини нокаутга учратди. Польшанинг икки марта чемпиони В. Бояновский бу зарбадан кейин ўйинни давом эттира олмади. Иккинчи вакилимиз 75 килограммгача вазнлилар баҳсида қатнашган Владимир Шин финалда владивостоклик А. Коптев билан учрашди. Бу олишув ниҳоятда кескин ўтди. Учинчи раундда тошкентлик боксчи устунлиги яққол сезилди ва судьялар В. Шинни ғолиб деб топишди. Шундай қилиб СССР терма командаси сафида қатнашган иккала боксчимиз барча учрашувларда ғолиб келиб, олтин медаль эгаси бўлдилар.

МЕДАЛЛАР БИЛАН ҚАЙТИШДИ

Ўсмирлар ўртасида академик эшкак эшиш бўйича СССР чемпионати Днепропетровск шаҳрида ўтказилди. «Меҳнат» командаси вакиллари В. Цой, В Фишер, Р. Сулаймонов, О. Шестоков, И. Кадиркаевлар группа бўлиб эшкак эшишда маррага учинчи бўлиб келишди ва бронза совриндори бўлишди.

АНЪАНАВИЙ „МУШТУМ" КЕЧАСИ

«МУШТУМ»нинг ўз ўқувчилари билан ҳар йили ўтказадиган анъанавий кечаси сатира ва юмор мухлисларининг байрамига айланиб кетади. Ўтган шанба ва якшанба кунлари пойтахтимиздаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ўтказилган «Муштум» кечаси кулги шинавандаларига жуда манзур бўлди. «Муштум»нинг очил дастурхони атрофида «Крокодил», «Перец» (Украина), «Ара» (Қозоғистон), «Хорпуштак» (Тожикистон), «Чалқон» (Қирғизистон) ларнинг образлари билан учрашув бўлди. «Муштум» мухбирлари Насриддин Афанди, Эшпўлат тажанг, Норилла Нарвоний, Қақажон ва Миттивойларнинг кўрган-кечирганлари, аския, латифа, лофлар, байрам файзига файз қўшди.

Фельетонлар бўлими мудири Аббос Мухиддин журналхон ва томошабинларни «Муштум»нинг жонкуяр мухбирлари ва рассомлари билан таништирди.

Кечада хонандалардан Д. Ҳасанов, Ш. Фармонов, Л. Маматқулова, Йўлдош Охунбобоев номли шаҳар маданият уйининг ҳаваскорлари, аскиячилардан Фозилжон Султонов, Абулқосим Тўйчиевларнинг чиқишлари, шоир Мухтор Худойқулов нинг ҳажвий шеърлари томошабинларга манзур бўлди.

ЎЗИНГСАН

Менга қийин бўлди сенсиз яшамоқ,
Қуёш нурлари ҳам ғариб кўринди.
Бир дунё йўл ўтмоқ,
Васлингга етмоқ —
Мен учун муқаддас бир орзу эди.
Юксакда юлдузлар
Кўзларинг дедим,
Тунлари термулиб илтижо билан,
Еллар шивирини
Сўзларинг дедим,
Юрак тўлқинланди дафъатан.
Мана, ортда қолди оғир жудолик,
Қарайман, васлингга тўймайман, дилбар.
Ўзингсан мен учун
Ёлғиз вафоли,
Ўзингсан энг гўзал, гулсан муаттар.

УМИД БЎЛИБ ҚОЛ

Кўз ўнгимда ҳусну жамолинг,
Кўз ўнгимда сарвдек қомат.
Ой юзингга ярашган ҳолинг,
Нигоҳингда титроқ ҳаловат..
Талпинаман сенга ошуфта,
Ошуфта дил излайди висол.
Ҳисларимнинг илиқ тафтида
Умидларим топмоқда камол.
Умид билан гўзал мисоли
Талпинардим мен сенга томон,
Сен боқасан бефарқ, иболи,
Сен тўкасан қалбимга армон.
Шу армондан вужуд ҳам ёнар,
Гумонлардан бағримда оташ.
Аммо дилда умид уйғонар
Аламларни ювганида ёш.
Беҳаловат тақдирим бўлиб —
Кел қалбимни қўлларингга ол.
Унда севгим турибди тўлиб,
Сен ҳам тўлу умид бўлиб қол.

КЎЧИБ КЕЛГАЧ...

Кўчиб келгач янги уйимга,
Ариқ бўйин тер тўкиб қаздим.
Эсдалик деб ҳовли тўйига,
Бир неча туп олма ўтқаздим.
Кўчатларни она ер қучди,
Эркалатди баргларин баҳор.
Меҳрин тўкиб капалак учди,
Гулларига бол арилар ёр.
Талпинади уларга майлим,
Ёш ниҳоллар ўзига тортар.
Қандай яхши, улар туфайли —
Ватан кўрки янада ортар.

Муҳитдин ЖАББОР.

ВИЖДОН ҲУКМИ

Юрий КОВАЛЁВ.

Старшина орзиқиб кутилган маҳоркани қирқилган ПТР гильзаси билан бўлишга тушган ҳам эдики, югургилаб келган жангчи уни рота командирининг блиндажига чақирди.

— Яна нима бўлди? — норози оҳангда ғудирлади старшина ҳиди бурсиқиб турган кўкимтир тамакига ачиниб кўз тикаркан. Атрофга йиғилган солдатлар хабарчини ҳақоратлаб, ер тепсинишди.

— Менда нима айб? — аччиғланди у. — Старшинани мен чақиряпманми? Ўзим ҳам бир ҳафтадан бери бирон марта тутатмай тоза гаранг бўлиб юрибман. Чақираётган у-ку! Янги рота командирини олиб келишган, шунинг учун ҳозир тирик қолган ҳамма бошлиқларимизни йиғишмоқда... Худо ҳайрингларни берсин, янгисидан бир марта тутатишга рухсат этинглар!

— Ёшсан ҳали! Сўрғич сўрсанг ҳам бўлаверади, — кўзларини олайтириб унинг қўлини итариб юборди старшина. — Ҳеч кимга бир грамм ҳам бермайсанлар! — у солдатларига муштини кўрсатиб, дўқ урди. — Келгандан сўнг ўзим бўлиб бераман. Ҳозир жўнаб қолларинг бу ердан!

Командир блиндажида снаряд яшикларидан ясалиб, плаш-палатка билан ўраб қўйилган столда иккита «катюша» бурсиқиб тутарди.

— Салом, старшина! — батальон командири кириб келган киши билан саломлашди пилталарни ёндиришга урина туриб. — Сенга байрам машъаласини ёқиб қўймоқчи эдим, лекин пилталар қурғурни эплаб бўлмаяпти, фақат старшина уддалай олади, дейишяпти.

— Бўпти, ҳозир боплаймиз, ўртоқ капитан, — честь бериб фронт чироқларини қўлига олди старшина. Батальон командирининг овози ўхтин-ўхтин дўриллаб раста ўсмирларникига ўхшаб кетардики, бундан ўзи жуда уяларди ва сира ёшини билдирмасликка ҳаракат қиларди. Аммо барибир солдатлар полк котибларидан комбатни энди 23 ёшга кирганлигини, бинобарин, ўз қўл остидагилар ярмисининг ўғли тенги эканлигини билиб олишди. Бирок батальонда ёш бўлса ҳам капитанни жасурлиги ва қувноқ табиати учун севишарди. Батальон командири урушни Москва яқинида младший лейтенантликдан бошлаган. Бу ерга у взвод командирларининг олти ойлик курсларини тамомлаб келган эди. Қисқа вақт ичида у мудофаани ҳам ушлаб тура оладиган, атакага ҳам биринчи сафларда бора оладиган ҳақиқий, жанговар командир бўлиб қолди.

— Мана энди, пиёда қўшинларда ҳам танк қисмларидагига ўхшаб яхши тартиб ўрнатилди! — деди мамнунлик билан батальон командири снаряд гильзалари устида олов бир текис ёнгач. — Ярамас «катюша»лар қанча вақтимни олди-я! Янги рота командири билан ютуқлар ва ҳоказолар учун «нарком» нормасини олмоқчи эдим; энди эса илож йўқ, югуриш керак! — у соати милларига бармоғи билан уриб қўйди. — Сен, Иван Фёдорович, командирга аҳволни ва ҳоказоларни тушунтир! Мен эртага тонг билан фашист мерганлари ухлаб ётганда бориб келаман. Ауфвидерзеен! Ва ҳоказо! — комбат чиқиб кетиши билан эшик ғийқиллаб ёпилди. Бу эшик бу ерга, олдинги сафга қандайдир йўл билан келиб қолган, у эҳтимол касалхонанинг эшиги бўлса керак, оққа бўялган эди.

Мерганларни батальон командири бежиз эслатмади... Аввалги рота командирини билинмас фронт сокинлиги ғафлатда қолдирган эди.

Энди, батальон командири кетгандан сўнггина старшина блиндажнинг қоп-қоронғи бурчагида ўтирган янги рота командирига тикилиб қаради. «Кавказлик бўлса керак».— буғдойранг, озғин юзи, қора кўзлари ва сочилиб турган қора сочларини кўриб биринчи ҳаёлидан кечган фикр шу бўлди. Янги рота командири пахталик кийиб ўтирарди. Шунинг учун старшина унинг ҳарбий унвонини кўролмай командирга мансабини айтиб мурожаат қилди:

— Ишни нимадан бошлаймиз, ўртоқ рота командири, — совуққина сўради старшина курсига энсаси қотиб қараркан. Бу курсида янги командир ўрнашиб ўтирарди. Уни старшина снаряд яшикларидан рота командири учун ўзи ясаган эди, ҳатто медсанбатдан тўшак ҳам сўраб олган эди. Энди эса севимли командири йўқ, унинг қонуний ўрнида янги, унвони ҳам, ўзи ҳам қанақа одамлиги номаълум кимса ўтирарди.

Рота командири, ҳозир старшина нима ҳақда ўйлаётганлигини пайқаган бўлса керак, секингина сўради:

—У тахтада ухлаганмиди?

— Нима дедингиз, нимада? — юзланди унга старшина.

— Э, ҳа! — кулиб деди рота командири. — Нима деяпман ўзи! Бу, биз, ўзбекларда топчанни тахта деб аташади.

«Кавказлик эмас, ўзбек экан-ку», ҳаёлидан ўтказди старшина ва ёнига ўтираркан сўради:

— Унвонингиз қандай, ўртоқ рота командири? Пахталик ичида юлдузингиз кўринмайди...

— Старший лейтенант, — жавоб берди командир камарини ечиб, пахталик нимча тугмасини бўшатаркан. Старшина гимнастёркада Қизил Байроқ орденини кўргач старший лейтенантга тамомила бошқача муносабатда бўла бошлади.

— Бундан чиқди, сиз ҳам жангга кирган экансиз?

— Кирганман, — кулди командир. — бироз шўхлик қилишга ҳам тўғри келган. Жангни Вязьма яқинида қирқ биринчи йил ёзида бошлаган эдим... Шу йил ёзда Берлинда тамомлашни истардим...

— Шундай бўлармикин? — умид билан сўради старшина, гўё урушнинг тугаш муддати худди шу янги рота командирига боғлиқ бўлгандек.

— Бўлмаса керагов... — хўрсиниб жавоб берди старший лейтенант, — Берлингача ҳали олис... Ҳатто Гомелгача ҳам ҳали анча бор... Шу йил тугашини жуда истардик-да!

— Оилангиз борми, ўртоқ старший лейтенант, — қалбида янги рота командирига нисбатан илиқлик пайдо бўла бошлаганлигини сезган старшина сўрашда давом этди.

— Хотиним бор... Ўғил ҳам кўрибман дейишади... Бу — хатлардаги гап... — жилмайди рота командири старшина ҳайрон бўлиб турганлигини кўриб. — Мен уни бир марта ҳам кўрмаганман... Ҳатто сурати ҳам йўқ... — старший лейтенантнинг овози титраб кетди. Старшина ҳам ўрнидан туриб кетди.

— Мен ҳозир, ўртоқ старший лейтенант, кечки овқатга команда бериб келай! Наркомчасини ҳам бошлайдиган вақт бўлди... Бир оёғим бу ёқда, иккинчиси у ёқда!

— Чой билан кифояланиб қолса бўлмайдими? — сўради рота командири. — Биз осиёликларда чой ич-йигасан куч, деган гап бор. Бизга эса, старшина кўп куч керак бўлади!

— Чой ҳам бўлади, ўртоқ старший лейтенант! — энди анча қувноқ оҳангда жавоб берди старшина. — Энди бизда назаримда ҳамма нарса бўлади!

— Хўш, янги командир қалай?

— Бўладими?

— Солдатми ё «академик» эканми? — солдатлар старшинага саволларни ёғдириб юборишди.

Старшина секин бармоғини баландга кўтарди.

— Михдай Биринчи кундан олдинги сафда бўлган экан. «Қизил Байроғи» бор, солдат медаллари ҳам! Уларни бекорга беришмайди-ку.

Эртасига эрталаб бир воқеа юз бердики, у старшина ўзи эътироф этганидек, қалбини янги рота командирининг қалби билан бир кўприкдек туташтирди. Бу вақтинчалик кўприк эмас, ҳақиқий, мустаҳкам темир кўприк эди!

Чой ичиб ўтириб, узоқ суҳбатлашиб, улар командир блиндажида анча вақт қолиб кетишди. Якка-ю-ягона омон қолган взвод командири лейтенант Козловский иккита шинелни устига ёпиб топчанда ётарди, унинг бир неча кундан бери мазаси йўқ эди. Шунинг учун суҳбатга қўшилмасди. Старшина кўпроқ гапирарди, рота командирига аввалги командир ҳақида, эсда қолган жанглар тўғрисида сўзларди. Попов ниҳоят соатига қараб, безовталанди.

— Ия! Мени қаранглар! — чеккасига уриб қўйди у. — Кечаси билан эзмалик қилибман-а. Роса қулоғингизни қоқиб, қўлингизга бердим, ўртоқ старший лейтенант.

Рота командири турди, қирсиллатиб елкаларини ёзди. У ҳам старшинага ўхшаб энгашишга мажбур эди, блиндаж баландлиги тик туришга имкон бермади.

— Шундай қилиб, Иван Федорович, — эслатди старший лейтенант, — эртага... йўғ-э... энди бугун десак ҳам бўлади... сиз менга жанговар вазиятни икки оғиз яхшироқ тушунтириб берасиз. Фрицлар безовта қилмагунча лейтенантни уйғотмай турамиз...

— Ҳаммасини яхшилаб тушунтириб бераман! — қатъият билан шошилиб деди старшина. — Мен фашистларнинг мудофаа линиясини уларнинг ўзларидан яхшироқ биламан. Аблаҳларникига бир неча марта ўтганман! Ҳужумга тайёргарлик кетяпганга ўхшайди... — секин у старший лейтенантнинг қулоғига шивирлади. — Худди шунинг белгиси. Разведкамиз у ёқ — бу ёққа бориб кела бошладими, билингки, бугун-эрта фашистлар устига ташланамиз!

Рота командирининг блиндажидан старшина хотиржам чиқиб кетди: «Ҳақиқий йигит экан, старший лейтенант!» — қатъий фикрга келди у. Махорка столда жангчилар ўртасида тақсимланмаган ҳолда ётарди, шунинг учун Попов ўйлаб ўтирмай уни қалпоққа солди. Бошига эски солдат «қопчиғи»ни қўйди-да, (унинг ичига юмшоқ бўлсин деб чўян печка ёнида куйиб кетган пиймаларни солиб қўйган эди) дарров қаттиқ уйқуга кетди...

У ўзига биров қараб турганлигини сезиб уйғониб кетди. Худди жанговар тревога командасини эшитгандек дик этиб, ёнида рота командири турганлигини кўрди.

— Солдат уйқуда бўлса ҳам хизмат давом этаверади — дарҳол уйқусини қочириб қувноқ оҳангда деди старшина. — Бир лаҳзада ўзимни тузатаман-у, тайёр бўламан! — яширинди у блиндаж чодири орқасига. Ғуломов унинг орқасидан борди ва Иван Федорович кечаси билан ёғиб чиққан қорни секин рах устидан қириб ташлаётганини кўрди. Рах эрталабки ғира-ширада кулранг кўринарди. Қор билан ювинган старшина қизарган юзларини гимнастёрка этаги билан эрта туриб, рота командиридан сўради:

— Озгина чой ичиб оламизми, ўртоқ старший лейтенант? Йигитлар эрта туришимизни билишганми, ўлжа олинган термосчага қайнаган сув солиб қўйишибди.

— Кейин, старшина, олдин иш қилайлик... Мен ҳозирча ҳеч нарсани билмайман, худди ҳали кўзи ҳам очилмаган мушукчадекман. Вақт ҳам анча бўлиб қолибди... — деди старший лейтенант соатини кўрсатиб. — Ҳадемай ҳаммаёқ ёришиб кетади.

— Айни муддао, ўртоқ старший лейтенант, — рози бўлди старшина. — Кун ёришиши билан уларнинг мерганлари овга чиқади, эҳтиёт бўлиш керак. Сизга командир ротамиз ҳақида айтиб бердим-ку... Ажойиб йигит эди!

Ғуломов индамай бош ирғиди: унгача бўлган рота командирини фашист снайперининг ўқи қулатган эди.

— Мен формада эмасман-ку, майлими? — тўзғоқ сочларига қўлини қилиб сўради Попов. — Қалпоқни махорка билан банд қилиб қўйдим, усиз каска бошни музлатади!

— Менга-ку, барибир, — жавоб берди рота командири. — Парадда эмасмиз. Лекин ўзинг айтяпсан, фашистлар билан орамиз бир километр ҳам эмас, деб. —

— Э-э-э! — парвосиз қўл силкиди старшина пахталик устидан камарини тақаркан. — Улар кечаги шнапсдан кейин ҳали ўзларига келгани йўқ. Уларнинг нормаси бизникидан кўпроқ! — кулди у.

Улар алоқа йўлида тўхтаб-тўхтаб секин боришар, старшина рахга ёнбошлаб, рота командирини гитлерчилар мудофааси билан таништириб кетарди. Ниҳоятда жимжитлик эди. Блиндажлардан енгил буғ кўтарилар, у совуқ ҳавода яхши кўринарди, у ер-бу ерда хуррак товуши ёки болаларнинг лабларини тамшанишига ўхшаш овоз эшитиларди. Ғуломов ҳам ўғлини ўйлаб юраги бир орқага тортиб кетди. Уни ҳали бирон марта кўрмаган, балки эҳтимол бутунлай кўрмас...

С. МУСАЕВ таржимаси.

(Давоми. Боши газетанинг 5 август сонида).

Газетамизнинг навбатдаги сони 11 августда чиқади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

ЯНГИ МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

10/VIII да — ДИЛОРОМ.
11/VIII да — ИСПАН МИНИАТЮРАЛАРИ.
12/VIII да — АИДА.
13/VIII да — СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА.
15/VIII да — СЕВИЛЬЯ САРТАРОШИ.
16/VIII да — СЎҒД ЭЛИНИНГ ҚОПЛОНИ.
17/VIII да — ЧИО-ЧИО-САН.
18/VIII да — ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
19/VIII да — ПИКОВАЯ ДАМА.
20/VIII да — СЕВГИ ҲАҚИДА ҚИССА.
22/VIII да — РИГОЛЕТТО.
23/VIII да — ОЛАМНИНГ ЯРАТИЛИШИ.
24/VIII да — ТРАВИАТА.
25/VIII да — ИСПАН МИНИАТЮРАЛАРИ.
26/VIII да — ТОҲИР ВА ЗУҲРА.
27/VIII да — ОЛОВУДДИННИНГ СЕҲРЛИ ЛАМПАСИ (12.00), СЕВГИ ТУМОРИ (19.00).
29/VIII да — МАСҲАРАБОЗЛАР.
30/VIII да — АФСОНАЛАР ВОДИЙСИ.
31/VIII да — КАРМЕН.

Спектакллар соат 19.00 да бошланади.
ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ 11.00 да ОЧИЛАДИ.

ГОСКОМТРУД УзССР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙНИНГ 3-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИГА

автокранчилар, слесарь-ремонтчилар, токарлар, катта товаршунос, таъминот бўлимига инженер, диспетчерлик хизмати техниги.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

КИРОВ РАЙОН ИЛМИЙ ТАШКИЛОТЛАРИҒА

катта инженер, инженерлар, техниклар: гидромелиорация, сув таъминоти ва канализация, граждан ва саноат қурилиши, гидрогеология; электриклар, бухгалтерлар, катта геолог, машинистка.

СЕРГЕЛИ РАЙОН РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ КОРХОНАСИГА

дурадгорлар, сувоқчилар, бўёқчилар, бетончилар, ғишт терувчилар, ёрдамчи ишчилар, бухгалтерлар, техника хавфсизлиги бўйича инженерлар ва ишлаб чиқариш техника бўлими бошлиғининг ўринбосари.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

ОКТЯБРЬ РАЙОН КОРХОНАЛАРИГА

ёрдамчи ишчилар, ғишт терувчилар, бўёқчилар, рандаловчилар.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН КОРХОНАЛАРИГА

план бўлими бошлиғи, меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиғи, бош механика бўлимига, меҳнат ва иш ҳақи бўлимига, геодезистлар-инженерлар; прораблар, механиклар, бухгалтерлар, ВОХР бўйича катта инспектор.

Иш командировкали.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕСЛАР:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 56-уй.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2 квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 62-уй.
ХАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89-уй.
С. РАХИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Чилонзор массиви, 22-квартал 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Совет Армияси майдони.

Телевидение

9 август, Чоршанба

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Кучлилар, эпчилар, довюраклар». 10.25— «Диалог» (бадиий фильм, 1-серия). 11.35 — «Киносаёҳатчилар клуби». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — Концерт. 16.10 — «Фан оламида». 16.40 — «Найза таққан бола» (телеспектакль, 2-3 қисмлар). 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Қувноқ ноталар». 19.00 — «Инсон ва қонун». 19.30 — Концерт. 20.05 — «РСФСР Олий Советининг депутатлари ҳикоя қиладилар». 20.25 — «Диалог» (бадиий фильм, 2-серия). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Ҳужжатли экран. 23.05 — Лирик тароналар». 23.35 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.00 — «Бошсиз от» (фильм-спектакль). 12.30 — Мультфильм. 12.50 — «Батька» (бадиий фильм). 14.20 — «Балетни қандай томоша қилиш керак?». 18.00—Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.30 — «Оқ олтинга — олий сифат». 18.55 — «Ривожланган социализм шароитида КПССнинг аграр сиёсати», 19.15 — «Ахборот». 19.30 — «Бола бошидан...». 20.00 — «Нафосат оламида». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Шу куннинг қўшиқлари. 21.30 — «Вақт» (Москва). 22.00 — «Чорвачилик: тажриба ва муаммолар». 23.15 — «Соат 12 да бошлиқ келади» (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Тегирмон қулагандан кейин» (бадиий фильм). 20.10 — Янгиликлар. 20.35 — Фильм-концерт. 21.00 — «Калинин райони беш йиллик вахтасида». 21.30 — «Ер ва эл».

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/VIII да Дилором (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА (Муқимий номли театр биносида) — 9/VIII да Келинлар қўзғолони, 10/VIII да Уйланиш, 11/VIII да Парвона.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — Эй, бахтли инсон! (10.00, 13.15, 16, 18.45).

Пятницкий кўчасидаги қовоқхона — «МОСКВА» (12, 14, 16, 17.30, 19.00). «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 20.45). «ЧАЙКА» (11.30, 13, 14, 16, 18, 20, 21.30).

Жандарм уйланади — ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ (12, 14, 16, 18, 20, 21.30) «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (10, 12, 14, 16, 18, 20.00).

ЁЗГИ БИНОДА

(Соат 20.45, 22.30 да бошланади).

Пятницкий кўчасидаги қовоқхона — «ФЕСТИВАЛЬ».

Фақат иккимиз — «ХИВА».

Фрунзе район ошхоналар тресги коллективи 3-ошхона директори Ҳ. Маҳмудовга рафиқаси

Муҳаррам МАҲМУДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь 334808, 32533; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02592. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг, Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Д — 2455.